

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання практичних робіт та організації самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«МІЖНАРОДНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ»

Частина 2

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти зі спеціальності 275 – Транспортні технології (за видами),
освітньо-професійна програма «Транспортні технології (міський
транспорт)»)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2026

Методичні рекомендації до виконання практичних робіт та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародні перевезення» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 275 – Транспортні технології (за видами), освітньо-професійна програма «Транспортні технології (міський транспорт)»). Частина 2 // Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова ; уклад. : А. С. Галкін, Д. П. Понкратов, К. Є. Вакуленко, Н. А. Соколова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2026. – 70 с.

Укладачі: д-р техн. наук, проф. А. С. Галкін,
д-р техн. наук, доц. Д. П. Понкратов,
канд. техн. наук, доц. К. Є. Вакуленко,
ст. викл. Н. А. Соколова

Рецензент

Є. І. Куш, кандидат технічних наук, доцент Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, завідувач кафедри транспортних систем і логістики

*Рекомендовано кафедрою транспортних систем і логістики, протокол
№ 1 від 25.08.2025*

ЗМІСТ

Вступ	4
Завдання до практичних робіт і рекомендації щодо їх виконання	5
Практичне заняття 5 Особливості оформлення транспортної документації під час організації міжнародних перевезень на повітряному транспорті	6
Практичне заняття 6 Складання маршрутної схеми перевезень у міжнародному сполученні	16
Практичне заняття 7 Види страхування під час міжнародних перевезень.....	32
Практичне заняття 8 Аналіз транспортних коридорів Транс'європейської транспортної мережі TEN-T.....	41
Список рекомендованих джерел.....	47
Додаток Г	51
Додаток Д	54
Додаток Е	66

ВСТУП

Географічне положення України як транзитної держави і розширення міжнародної торгівлі зумовлюють особливу роль міжнародних перевезень та зовнішньоекономічної діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність засобів, форм, методів, технічних і технологічних елементів міжнародного перевезення, економічного та правового регулювання міжнародних перевезень, що забезпечує виконання міжнародних контрактів купівлі-продажу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: особливості технологічних операцій процесу перевезень вантажів та основні принципи і критерії вибору видів транспорту та маршрутів перевезення; загальні закономірності розвитку системи міжнародних перевезень, особливості організації міжнародних перевезень різними видами транспорту, організаційні схеми міжнародних перевезень, економічні аспекти міжнародних перевезень, регіональні особливості розвитку транспортної системи;

вміти: оформляти документи для супроводу вантажу та його митного оформлення; користуватися сучасними програмними продуктами для оформлення експортно-імпортних операцій; оцінювати екологічну, соціальну, техніко-економічну ефективність перевезень;

мати компетентності: аналізувати динамічні якісні зміни у системі міжнародних перевезень різними видами транспорту; давати оцінку поточній ситуації у цій сфері; характеризувати сучасний стан, проблеми та перспективи участі України в міжнародних транспортних перевезеннях.

Під час вивчення курсу «Міжнародні перевезення» потрібно самостійно опрацьовувати лекційний матеріал, джерела, що рекомендуються, виконувати практичні завдання.

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ РОБІТ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародні перевезення» є засвоєння фундаментальних знань та теоретичних засад транспортного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності під час організації міжнародних перевезень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародні перевезення» є формування у студентів системи знань, необхідних для організації перевезень різними видами транспорту в міжнародному сполученні. Набуті під час вивчення курсу знання розширяють базу теоретичних знань студентів як вихідної основи для формування навичок і вмінь дослідження практичних проблем сучасних міжнародних транспортних перевезень, створять логічну основу для підготовки висококваліфікованих фахівців.

Практичні роботи оформляють в електронному вигляді за допомогою комп'ютера. Звіт із виконання практичних завдань має містити:

- номер завдання або роботи;
- тему завдання або роботи;
- завдання;
- вихідні дані;
- порядок виконання роботи;
- формули, які використовувалися для обчислень, з розшифруванням символів;
- результати розрахунків у вигляді таблиць і графіків;
- аналіз результатів;
- висновки.

Рисунки розташовують у тексті роботи, нумерують і супроводжують найменуваннями. Список посилань надається наприкінці звіту в порядку, що відповідає посиланням на них у тексті роботи.

Практичні завдання оцінюють з урахуванням якості оформлення роботи, зрозумілості, точності й чіткості окремих формулювань, правильності вживання термінів, вірогідності отриманих результатів, правильно зроблених висновків.

Практичне заняття 5

ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ ТРАНСПОРТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ПОВІТРЯНОМУ ТРАНСПОРТІ

Мета заняття: ознайомитися з транспортною документацією на повітряному транспорті.

Теоретичні відомості

Основна частка авіаційних перевезень припадає на міжнародні. Основними техніко-економічними особливостями авіаційного транспорту є:

- висока швидкість доставки пасажирів та вантажів;
- маневреність в організації перевезень;
- велика безпосадочна дальність польоту і більш короткі відстані повітряних маршрутів порівняно з пасажирськими маршрутами на інших видах транспорту (на окремих напрямках руху вони на 25 % коротші, ніж на залізничному транспорті, та на 50 % ніж на морському і річковому; між деякими пунктами відстань скорочується в 2–3 рази).

Авіаційним транспортом перевозять цінні і термінові вантажі – медикаменти, гуманітарну допомогу, швидкопсувні вантажі, цінні метали, пошту, виконуються геодезичні зйомки, авіахімічні, протипожежні, рятувальні, лісоохоронні роботи тощо.

Авіаційний транспорт перебуває у власності авіакомпаній, розташованих в аеропортах. Системи управління рухом перетворені на державні підприємства.

Авіанакладна (Air Waybill або AWB) – документ, що виписує вантажовідправник і його агент, в якому підтверджується наявність договору між вантажовідправником і перевізником про перевезення вантажів по авіалініях перевізника [1]. Авіанакладна не є ні товаророзпорядчим, ні передавальним документом. Авіанакладна засвідчує укладення договору перевезення, прийняття товару до перевезення та умови перевезення. Авіанакладна може використовуватися як митна декларація, в якій міститься докладний опис вантажу.

Авіанакладна – це документ, який може бути визначений або як авіанакладна авіакомпанії з надрукованим ідентифікаційним кодом (видає перевізник) або як нейтральна авіанакладна без зазначення коду (видає перевізник), яка може бути використана іншими перевізниками, крім повітряних.

На авіанакладній, оформленій для відправки вантажу, повинні стояти штамп складу, штамп служби безпеки польотів, штамп оплати аеропортового

збору і штамп агента про те, що йому відомий характер вантажу, на який була оформлена авіанакладна.

На складі аеропорту співробітник складу зважує ваш вантаж і записує в авіанакладну:

- кількість місць;
- вагу вантажу;
- дату надходження на склад.

Ця інформація повинна бути вказана обов'язково. На підставі записаної ваги проводяться розрахунки з агентом за організацію перевезення.

Залежно від конкретної авіакомпанії може бути вказаний і обсяг вантажу. У цьому випадку оплата проводиться по розрахунковій вазі, яка визначається як найбільше з двох значень (вага в кілограмах або величина за формулою: $(\text{обсяг, м}^3) \times 1\,000 / 6$).

Накладна є сукупністю 9–12 примірників копій різного призначення і кольору.

Завдання

1. Сформувані статистичні дані щодо авіаційних перевезень вантажів, пошти та пасажирів.
2. Проаналізувати роботу авіаційної галузі України.
3. Ознайомитись із законодавчими документами та інструкціями щодо перевезень повітряним транспортом. Представити класифікацію вантажів та їх визначення за законодавчими документами.
4. Ознайомитись із заповненням авіанакладної Air Waybill (AWB).
5. Зробити висновки.

Завдання до самостійної роботи 5

Ознайомитися зі змістом та особливостями заповнення авіанакладної (AWB).

Методичні рекомендації до виконання

- 1. Сформувані статистичні дані щодо авіаційних перевезень вантажів, пошти та пасажирів**

Використовуючи інтернет-ресурси та пошук «Підсумки діяльності авіаційної галузі України» (рис. 5.1) сформувані статистичні дані, починаючи з 2009 р. по 20...р.

	Одиниці виміру	Всього			у т. ч. міжн.		
		2009р	2010р	% 10/09	2009р	2010р	% 10/09
Перевезено пасажирів	тис.чол.	5131,1	6106,5	119,0	4135,9	5144,3	124,4
в т.ч. на регулярних лініях	-,-	3309,9	3950,2	119,3	2385,8	3046,7	127,7
Виконані пасажиро-кілометри	млрд.пас.км	9,0	11,0	122,2	8,4	10,4	123,8
в т.ч. на регулярних лініях	-,-	5,9	7,0	118,6	5,3	6,5	122,6
Перевезено вантажів та пошти	тис.тонн	85,1	87,9	103,3	84,4	87,5	103,7
в т.ч. на регулярних лініях	-,-	19,8	23,6	119,2	19,2	23,3	121,4
Виконані тонно- кілометри (вантаж+пошта)	млн.ткм	350,9	379,1	108,0	350,5	378,9	108,1
в т.ч. на регулярних рейсах	-,-	58,7	76,9	131,0	58,3	76,7	131,6
Виконано комерційних рейсів	тисяч	84,2	98,9	117,5	58,2	71,4	122,7
в т.ч. регулярних	-,-	53,2	66,0	124,1	33,1	45,0	136,0

Рисунок 5.1 – Підсумки діяльності авіаційної галузі України за 2009–2010 рр.

2. Проаналізувати роботу авіаційної галузі України.

Проаналізувати діяльність авіаційної галузі України за допомогою:

1) визначення частки пасажирських міжнародних перевезень у загальному обсязі виконаних пасажирських перевезень (представити у вигляді графіка або діаграми) для розглянутого періоду і конкретного року 20...р.;

2) визначення частки виконаних пасажиро-кілометрів міжнародних перевезень у загальному обсязі виконаних пасажирських перевезень (представити у вигляді графіка та діаграми) для розглянутого періоду і конкретного року 20...р.;

3) визначення частку вантажних міжнародних перевезень у загальному обсязі виконаних вантажних перевезень (представити у вигляді графіка та діаграми) для розглянутого періоду і конкретного року 20...р.;

4) визначення частки виконаних вантажо-кілометрів міжнародних перевезень у загальному обсязі виконаних вантажних перевезень (представити у вигляді графіка та діаграми) для розглянутого періоду і конкретного року 20...р.;

5) описати фактори, які можуть вплинути на змінювання розглянутих показників роботи авіаційної галузі України;

б) здійснити прогнозування за допомогою додатка MS Excel функція «**Аркуш прогнозу**» на 20... рік за такими позиціями:

- перевезення пасажирів на регулярних лініях за міжнародним напрямом та по Україні загалом;
- виконані пасажиро-кілометри на регулярних лініях за міжнародним напрямом та по Україні загалом;
- перевезення вантажів та пошти за міжнародним напрямом та по Україні загалом;
- виконані тонно-кілометри за міжнародним напрямом та по Україні загалом.

Навести графіки за визначеними прогнозованими даними для 20...р.

3. Ознайомитись із законодавчими документами та інструкціями щодо перевезень повітряним транспортом. Представити класифікацію вантажів та їх визначення за законодавчими документами.

Ознайомитись із такими документами:

1. Наказ Державної авіаційної служба України від 19.11.2021 № 1795 Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень вантажів» [1].
2. Наказ Державної авіаційної служба України від 12.11.2020 № 1802 Про затвердження Авіаційних правил України «Порядок та умови повітряних перевезень небезпечних вантажів» [2].
3. Наказ Державної авіаційної служба України від 26.11.2018 № 1239 Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів та багажу» [3].

Представити класифікацію вантажів та їх визначення за законодавчими документами.

4. Заповнення авіанакладної Air Waybill.

Графи на лицьовій стороні авіанакладної повинні бути заповнені правильно [4]. Опис заповнення авіанакладної наведено в таблиці 5.1.

Інформація щодо заповнення, приклад оформлення та бланк авіанакладної представлені в додатку Г.

Таблиця 5.1 – Зразок заповнення граф в авіанакладній

Номер граfi	Зміст граfi	Статус граfi	Опис, пояснення
1	2	3	4
1	Код аеропорту відправлення	О	Трилітерний код аеропорту або міста згідно зі списком кодів International Air Transport Association (IATA)
1А	Кодовий номер авіакомпанії	О	Повинен бути трилітерний цифровий код авіакомпанії згідно зі списком кодів IATA
ІВ	Серійний номер авіанакладної	О	Повинно бути вісім цифр, восьма перевірна. Контрольна цифра умовного модуля семеричної системи
1С	Назва і адреса авіакомпанії	О	До назви та адреси головного офісу авіакомпанії, яка виписує авіанакладну, застосовуються ті самі вимоги, що й до даних у графі 2
2	Ім'я (назва) та адреса відправника		Інформація, що вводиться перевіряється двічі:
		О	1) назва – текст обсягом до 35-ти символів;
		О	2) вулиця, номер будинку, текст обсягом до 35-ти символів;
		О	3) місто, текст обсягом до 17-ти символів;
		Н	4) держава – текст обсягом до 9-ти символів;
		О	5) дволітерний код країни згідно зі списком кодів IATA;
		Н	6) поштовий індекс – текст обсягом до 9-ти символів;
			7) один або більше способів зв'язку. Для кожного:
		Н	– тип (дві літери);
		Н	– контактний номер (текст обсягом до 25-ти символів)
4	Ім'я (назва) і адреса одержувача	О	До цієї назви та адреси одержувача застосовуються ті самі вимоги, що й до даних у графі 2
6	Ім'я (назва) агента перевізника, що видає авіанакладну		Інформація, що вводиться перевіряється двічі:
		О	1) ім'я (назва); 2) текст обсягом до 35-ти символів;
		О	3) місто – текст обсягом до 17-ти символів;
		Н	4) трилітерний код агента, який одержує комісійні

Продовження таблиці 5.1

1	2	3	4
7	Код IATA агента	О	На території, на якій не використовується CASS – 7-значний цифровий код. На території, яка використовує CASS – 11-значний цифровий код. Одинадцята контрольна цифра, визначається як умовний модуль семизначної системи
8	Розрахунковий рахунок агента	Н	Номер – текст обсягом до 14-ти символів
9	Аеропорт відправлення	О	Назва – текст обсягом до 17-ти символів.
10	Інформація за розрахунком	Н	Інформація, що вводиться перевіряється двічі:
			1) тип інформації – три літери;
			2) інформація – текст обсягом до 34-х символів
11A	Пункт призначення першого перевізника	Н	Повинен бути трилітерний код аеропорту або міста згідно зі списком кодів IATA
11B	Назва першого перевізника	О	Повинен бути двозначний код згідно зі списком кодів IATA або повна назва авіакомпанії (текст обсягом до 17-ти символів)
11C	Пункт призначення другого перевізника	Н	Повинен бути трилітерний код порту або міста згідно зі списком кодів IATA
11D	Назва другого перевізника	Н	Повинен бути двозначний код згідно зі списком кодів IATA або повна назва авіакомпанії (текст обсягом до 17-ти символів)
11E	Пункт призначення третього перевізника	Н	Повинен бути трилітерний код порту або міста згідно зі списком кодів IATA
11F	Назва третього перевізника	Н	Повинен бути двозначний код згідно зі списком кодів IATA або повна назва авіакомпанії (текст обсягом до 17-ти символів)
12	Код валюти для всіх сум	О	Повинен бути трилітерний код валюти згідно зі списком кодів IATA
14A	Спосіб оплати зборів за вагу	О	Однолітерна мітка у відповідній графі (передплата або стягнені збори)
або			
14B	Оголошена цінність		
15A	Спосіб сплати інших зборів	О	Однолітерна мітка у відповідній графі (передплата або стягнені збори)
або			
15B			
16	Заявлена цінність для перевезення	О	Вказується (одне з двох):
			– сума (до 12-ти цифр включно з десятковою крапкою);
			– три літери NVD
17	Заявлена цінність для митниці	О	Вказується (одне з двох):
			– сума (до 12-ти цифр включно з десятковою крапкою);
			– три літери NCV

Продовження таблиці 5.1

1	2	3	4
18	Аеропорт кінцевого пункту призначення	О	Назва – текст обсягом до 17-ти символів.
20	Сума страхування	О	Вказується (одне з двох): – сума (до 11 цифр включно з десятковою крапкою); – XXX
21	Інформація щодо обробки вантажу		Інформація, що вводиться перевіряється двічі:
		Н	1) тип інформації – три літери;
			2) інформація з обробки:
			– якщо спеціальні вимоги або інша інформація з обробки, текст обсягом до 65-ти символів в рядку;
			– якщо тільки сповіщення, застосовуються ті самі вимоги, що й до даних у графі 2
21A	Митний статус вантажу	Н	При перевезеннях із/в країни ЄС використовуйте митні коди Cargo – IMP (елемент даних 906)
22A	Подробиці застосування тарифу		* Якщо заповнення всіх цих граф необов'язкове, необхідно, щоб був, як мінімум, один рядок і не більше одинадцяти знаків, плюс (якщо необхідно) рядок суми
до 22L			* Залежність між компонентами кожного рядка описана в Резолюції 600A. * Перевірка вірогідності по кожній графі описана нижче
22A	Кількість місць або пункт, у якому виникла зміна тарифу	Н	Вказується (одне з двох): – кількість місць (до 4-х цифр); – трилітерний код міста згідно зі списком кодів IATA
22B	Вага брутто	Н	Вага вантажу (до 7-ми цифр включно з десятковою крапкою)
22C	Одиниця виміру ваги вантажу	Н	Літера одиниці виміру (К або L)
22D	Код класу тарифу	Н	Повинен бути однолітерний код класу тарифу, як це вказано в резолюції 600A
22E	Товарний номер або відсоток знижки / надбавки або тип класу тарифу для пакетного вантажу	Н	Має бути одне з такого: – товарний номер (від 4-х до 7-ми цифр); – код класу тарифу і відсоток знижки / надбавки по ньому; – тризначний літерно-цифровий код класу тарифу пакетованого вантажу

Продовження таблиці 5.1

1	2	3	4
22F	Оплачувана вага	Н	Вага вантажу (до 7-ми цифр включно з десятковою крапкою). Якщо одиниця вимірювання ваги кілограми, то десятки округлюються до 0,5
22G	Тариф,збір або знижка для пакетованого вантажу	Н	Сума (до 8-ми цифр включно з десятковою крапкою)
22H	Проміжні підсумки за тарифами і зборами	Н	Сума (до 8-ми цифр включно з десятковою крапкою)
22I	Характер і кількість вантажу	Н	Інформація, що вводиться перевіряється двічі: – тип інформації – одна літера; – подробиці – текст обсягом до 20 –ти символів
22J	Загальне число місць	Н	Кількість (до 4-х знаків, цифрове), дорівнює сумі місць в графі 22A
22K	Загальна вага брутто	Н	Сума (до 7-ми цифр включно з десятковою крапкою), дорівнює сумі всіх введених даних у графі 22B
22L	Загальна сума зборів	Н	Сума (до 12-ти цифр включно з десятковою крапкою), дорівнює сумі всіх введених даних у графі 22H
23	Характер інших зборів	Н	Введена інформація перевіряється окремо: – двозначний літерний код інших зборів, як це наведено в резолюції 600A; – однолітерний показник, що показує, на чію користь стягується збір (А – агент, С – перевізник); – сума (до 12-ти цифр включно з десятковою крапкою)
24A	Сума збору за вагу	О	Сума (до 12 цифр включно з десятковою крапкою), дорівнює сумі всіх введених даних у графі 22H або 22L
або			
24B			<i>Примітка.</i> Уведені суми повинні бути або сплачені попередньо (гр. 24A), або стягнуті (гр. 24B) і мають мати той самий платіжний статус, що й суми в гр. 25A або 25B і 26Л або 26B
25A	Сума збору за оголошену цінність	Н	Сума (до 12-ти цифр включно з десятковою крапкою)
або			<i>Примітка.</i> Уведені суми повинні бути або сплачені попередньо (гр. 25A), або стягнуті (гр. 25B) і мають мати той самий платіжний статус, що й суми в гр. 24A або 24B і 26A або 26B
25B			

Закінчення таблиці 5.1

1	2	3	4
26А	Сума податку	Н	Сума (до 12-ти цифр включно з десятковою крапкою)
або			<i>Примітка.</i> Уведені суми повинні бути або сплачені попередньо (гр. 26А), або стягнуті (гр. 26В) і мають мати той самий платіжний статус, що й суми в гр. 24А або 24В і 25А або 25В
26В			
27А	Загальна сума інших зборів на користь агента	Н	Сума (до 12-ти цифр включно з десятковою крапкою) дорівнює сумі всіх введених даних у графі 23.
або			<i>Примітка.</i> Уведені суми повинні бути або сплачені попередньо (гр. 27А), або стягнуті (гр. 27В) і мають мати той самий платіжний статус, що й суми в гр. 28А або 28В
27В			
28А	Загальна сума інших зборів на користь перевізника	Н	Сума (до 12-ти цифр включно з десятковою крапкою) дорівнює сумі всіх введених даних у графі 23
або			<i>Примітка.</i> Уведені суми повинні бути або сплачені попередньо (гр. 28А), або стягнуті (гр. 28В) і мають мати той самий платіжний статус, що й суми в гр. 27А або 27В
28В			
30А	Загальна сума зборів за авіавантажною накладною	О	Сума (до 12-ти цифр включно з десятковою крапкою) дорівнює сумі всіх введених даних у графах 24А – 28А та/або 24В – 28В.
або			
30В			
31	Підпис відправника	О	Ім'я (текст обсягом до 17-ти знаків)
32А	Дата оформлення авіанакладної	О	Інформація, що вводиться перевіряється двічі: – число (двозначне цифрове, від 01 до 31); – місяць (тризначне літерне позначення, відповідає першим трьом літерам назви місяця англійською мовою); – рік (двозначне цифрове позначення – дві останні цифри року)
32В	Місце виписки авіавантажної накладної	О	Назва міста або аеропорту (текст обсягом до 17-ти знаків)
32С	Підпис перевізника, що видав документ, або його агента	О	Ім'я (текст обсягом до 17-ти знаків)

5. Зробити висновки по роботі.

Контрольні запитання

1. Які показники характеризують роботу авіаційного транспорту?
2. Які фактори можуть впливати на змінювання обсягів пасажирських перевезень авіаційним транспортом?
3. Які фактори можуть впливати на змінювання обсягів вантажних та поштових перевезень авіаційним транспортом?
4. Які види вантажів з точки зору авіаційних перевезень існують?
5. Якими є особливості вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом?
6. Опишіть порядок заповнення авіанакладної.
7. Які відомості про відправника вантажу містить авіанакладна?
8. Яку інформацію про вантаж містить авіанакладна?
9. Які відомості про перевізника містить авіанакладна?
10. Які функції може виконувати авіанакладна?

Практичне заняття 6

СКЛАДАННЯ МАРШРУТНОЇ СХЕМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННІ

Мета заняття: ознайомитися з особливостями складання маршруту перевезень у міжнародному сполученні та вимогами до режимів роботи водіїв.

Вихідні дані

Замовником автотранспорту для перевезення вантажу є організація (назва і адреса обираються самостійно), яка оформила договір № 140 від 01.10.202_ з автотранспортним підприємством ТОВ «Транссервіс», розташованим у місті вантажовідправника (адреса обирається самостійно).

Замовнику транспортної послуги потрібно перевезти вантаж до вантажоодержувача в місто М, який був придбаний у місті N (табл. 6.1).

Відповідно до варіанта характеристики вантажу наведені в таблиці 6.2.

Перевезення здійснюється за системою Міжнародних дорожніх перевезень (МДП) [5, 6], прямою схемою від вантажовідправника до вантажоотримувача.

Таблиця 6.1 – Місце розташування вантажовідправника і вантажоодержувача

Варіант*	Місто N (<i>i</i>)	Варіант**	Місто М (<i>j</i>)
1	Харків	1	Катовіце, Польща
2	Полтава	2	Краків, Польща
3	Черкаси	3	Варшава, Польща
4	Житомир	4	Берлін, Німеччина
5	Запоріжжя	5	Бухарест, Румунія
6	Дніпро	6	Вена, Австрія
7	Кіровоград	7	Будапешт, Угорщина
8	Київ	8	Варна, Болгарія
9	Чугуїв	9	Мюнхен, Німеччина
0	Одеса	0	Дрезден, Німеччина

*Варіант обирається за останньою цифрою номера залікової книжки студента.

** Варіант обирається за останньою цифрою номера студентського квитка.

Таблиця 6.2 – Характеристики вантажу

Варіант*	Різновид вантажу і спосіб навантаження (G)	Тип навантаження і розвантаження	Обсяг однієї поставки (V_i), т
1	Контейнер, штучний	Згори	15
2	Металопрокат, штучний	Згори	25
3	Вода, наливний	Нагнітач	15
4	Автомобілі, штучний	Торцева	9
5	Сода у біг-бегах, штучний	Бічна	18
6	Напої, штучний	Торцева	20
7	Будматеріали на піддонах, штучний	Згори	17
8	Зерно, насипний	Згори	22
9	Утеплювач, штучний	Торцева	23
0	Бензин, наливний	Нагнітач	10
*Варіант визначається за останньою цифрою номера студента у списку групи.			

Завдання

1. Обрати модель транспортного засобу залежно від особливості вантажу.
2. Скласти маршрутну схему перевезень.
3. Скласти графік руху транспортного засобу і графік роботи водія в прямому напрямі.
4. Ознайомитися з методикою знаходження зворотного навантаження за допомогою інтернет-ресурсів.
5. Ознайомитися з видами документації для виконання перевезень у міжнародному сполученні.
6. Зробити висновки.

Задання до самостійної роботи 6

Заповнити рахунок-фактуру, акт прийому-передачі виконаних робіт, подорожній лист у міжнародному сполученні для вантажного автомобіля, CMR.

Методичні рекомендації до виконання

1. Вибір моделі транспортного засобу.

Модель транспортного засобу визначають виходячи з характеристик вантажу, за даними таблиць 6.3, 6.4 або за допомогою інтернет-ресурсів.

Транспортний засіб з причепом і (або) напівпричепом називається автопоїздом. Усі транспортні засоби, представлені в таблиці 6.3, обладнані

2-спальними місцями, окрім DAF CF85, Mercedes-Benz Atego 815, MA3-4370, MAN TGL12.210, Volvo FL10, у яких одне спальне місце.

Таблиця 6.3 – Характеристики вантажних автомобілів

Модель автомобіля	Вантажопідйомність, т	Базова лінійна норма витрат пального H _s , л/100 км	Тип кузова	Фізичний об'єм кузова, м ³	Можливість прилягання причепа
1	2	3	4	5	6
MAN-19463	19,0	34,0 (д)	Сідельний тягач	–	Напівпричеп
Volvo FH12	20,0	32,0 (д)	Сідельний тягач	–	Напівпричеп
Renault Magnum	21,0	33,0 (д)	Сідельний тягач	–	Напівпричеп
MA3-543208	20,0	43,0 (д)	Сідельний тягач	–	Напівпричеп
MA3-5440	20,0	38,0 (д)	Сідельний тягач	–	Напівпричеп
Scania R480 LA6X4 MNA	26,0	43,0 (д)	Сідельний тягач	–	Напівпричеп
Volvo FM 14 V2 MkII	26,0	39,0 (д)	Сідельний тягач	–	Напівпричеп
DAF CF 85	15,0	26,0 (д)	Сідельний тягач	–	Напівпричеп
Mercedes-Benz Atego 815	8,0	18,0 (д)	Фургон або рефрижератор	45	–
MA3-4370	5,0	16,0 (д)	Фургон	35	–
MAN TGL 12.210	12,0	23 (д)	Фургон або рефрижератор	48	–
Volvo FL10	10,0	17,0 (д)	Фургон або рефрижератор	45	–
MAN TGX 18.400	18,0	37,0 (д)	Фургон	60	Причеп
MAN TGX 26.360	26,0	42,0 (д)	Фургон	55	Причеп
Mercedes-Benz Atego 2528	25,0	40,0 (д)	Фургон	60	Причеп
Scania-R500	25,0	41,0	Фургон	60	Причеп
MERCEDES BENZ 2528L	25,00	38,0 (д)	Цистерна хімічна	28	Причеп
Volvo FM 8x4	30,00	37,0 (д)	Цистерна харчова	30	Причеп
Примітка. Індексом (д) позначені автомобілі з дизельним двигуном, без індекса – автомобілі з бензиновим двигуном.					

Таблиця 6.4 – Характеристики причепів та напівпричепів

Модель автомобіля	Вантажопідйомність, т	Фізичний об'єм кузова, м ³	Тип кузова	Тип навантажувального механізму	Тип транспортного засобу
1	2	3	4	5	6
Schmitz SPR 26	26	89	Фургон	Торцевий, бічний	Напівпричеп
SCHMITZ SAMRO	22	89	Фургон	Бічний, торцевий, згори	Напівпричеп
SCHMITZ Firana	22	94	Фургон	Бічний, торцевий, згори	Напівпричеп
SCHMITZ S01	25	92	Фургон	Бічний, торцевий, згори	Напівпричеп
SCHMITZ SCS 24	24	92	Фургон	Бічний, торцевий, згори	Напівпричеп
ROLFO EGO R3	9,5	8-9 T3	Автовоз	Торцевий	Напівпричеп
SOMMER	14	5-8 T3	Автовоз	Торцевий	Напівпричеп
Bodex KIS 3B	27,5	–	Контейнеровоз	Згори	Напівпричеп
Kogel SN 24	33	–	Контейнеровоз	Згори	Напівпричеп
SCHMITZ TANKOPL STAAL 3-AS	30	30	Цистерна хімічна	Наливний	Напівпричеп
SCHMITZ Schwarzmüller	27	27	Цистерна харчова	Наливний	Напівпричеп
SCHMITZ Vocol	25	25	Цистерна харчова	Наливний	Напівпричеп
SCHMITZ BSLT	23	23	Цистерна хімічна	Наливний	Напівпричеп
Schmitz (Multitemp)	22	89	Рефрижератор	Торцевий	Напівпричеп
Magyar SMFF21610	26	34	Цистерна хімічна	Наливний	Напівпричеп
Magyar SR34	24	32	Цистерна харчова	Наливний	Напівпричеп
KRONE AZW18	15	46	Фургон	Бічний, торцевий, згори	Причеп
KÖGEL YWE 18P	18	50	Фургон	Бічний, торцевий, згори	Причеп
SAMRO Airride	24	60	Фургон	Бічний, торцевий, згори	Причеп

Приклад вибору транспортного засобу.

У міжнародному сполученні вантажі перевозяться великими партіями. Відстань становить 339 км за оберт, обсяг перевезень за оберт – 22 тонни. Відповідно до цього необхідно обирати транспортний засіб (ТЗ) серед 22-тонних засобів, призначених для перевезень на великі відстані і великої вантажопідйомності.

Характеристика вантажу: консерви, вантаж штучний. Потребує спеціальних умов під час перевезення і збереження вантажу. Під час транспортування температура повинна становити не менше 0 °С та не більша +30 °С для тентового напівпричепу (фургона) та від +1 до +6 °С для ізотермічного напівпричепу відповідно до Наказу Міністерства транспорту України «Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні» № 363 від 14.10.1997 [7].

Зважаючи на потребу дотримання температурних вимог під час доставки вантажу, доцільно враховувати температуру навколишнього середовища на час перевезення (час договору) для вибору відповідного типу транспортного засобу. У цьому випадку використовується фургон.

Таким чином, для перевезення використовують сідельний тягач та тентовий напівпричеп. Тип навантаження вантажу – торцевий.

ТЗ використовуються для перевезень магістральними дорогами.

У таблицях 6.5 та 6.6 представлені основні технічні параметри транспортних засобів, які були обрані для здійснення перевезення вантажу «Консерви».

Таблиця 6.5 – Основні параметри напівпричепи

Параметр	Дані
Марка	Schmitz SPR 24
Рік випуску	2001
Тип	Тент
Вантажопідйомність	24 т
Об'єм причепа	86 м ³
Ширина	2,42 м
Довжина	13,60 м
Висота	2,72 м
Маса	3,5 т
Кількість вісей	3
Місткість	33 європалети
Розмір шин	385/65R22.5

Таблиця 6.6 – Основні параметри сідельного тягача

Параметр	Дані
Марка	MAN TGX 33.480
Рік випуску	2024
Тип	Сідельний тягач
Вантажопідйомність	33 т
Кількість баків	1
Ємкість баків	590 л
Кількість вісей	3
Колісна формула	6 × 4
Розмір шин	315/80 R22.5
Екологічний стандарт	Euro 5
Двигун	MAN D2676
Потужність двигуна	480 к. с.
Коробка передач	ZF TRAXON

Для обрання раціональної марки автопоїзда можна розглянути декілька варіантів, більш детально порівняти техніко-експлуатаційні характеристики всіх запропонованих транспортних засобів і розрахувати витрати на паливо.

2. Складання маршрутної схеми перевезень.

Для складання маршрутної схеми перевезень використовують карти автомобільних шляхів України та інших держав, де знаходиться місто N, а також інтернет-ресурс Google Maps [8].

Маршрут перевезення визначають за прийнятим критерієм оптимальності, наприклад, мінімальний пробіг транспортного засобу, мінімальний час руху або інше.

Маршрут – це заздалегідь обумовлений шлях прямування. Довжина маршруту – відстань від однієї кінцевої зупинки до іншої.

На маршрутній схемі вказують:

- початковий та кінцевий пункти маршруту;
- пункти перетину державного кордону;
- контрольні пункти;
- відстань між суміжними пунктами;
- загальну протяжність маршруту у кілометрах.

Раціоналізація маршрутів передбачає вибір такої схеми завезення товарів, при якій перевезення товарів зі складів постачальників до пунктів призначення виконувалися б із найменшими транспортними витратами. Під час вибору маршруту завезення товарів аналізують територіальне розташування

постачальників і одержувачів товарів, обсяги завезення товарів до кожного з них і намагаються забезпечити перевезення товарів найкоротшим шляхом згідно із затвердженим графіком. До того ж із кількох можливих маршрутів обирають найкоротші.

З метою пришвидшення доставки товарів, підвищення рівня використання вантажопідйомності транспортних засобів, скорочення їх загального пробігу і зменшення загальних витрат на організацію товаропостачання підприємства – учасники системи товаропостачання здійснюють роботи щодо раціоналізації параметрів цієї системи, насамперед шляхом оптимізації маршрутів завезення товарів.

Під час вибору маршруту перевезення також враховують особливості та характеристики дорожньої інфраструктури, а саме:

- типи доріг;
- наявність / відсутність автомобільних тунелів;
- наявність / відсутність мостів; тип мостів, шляхопроводів, допустиме максимальне навантаження;
- наявність елементів інших інфраструктур (надземна газова, водопровідна мережа тощо).

Крім того, під час вибору маршруту потрібно враховувати соціально-політичні аспекти, зокрема:

- наявність бойових дій в певних регіонах планети, через які може проходити маршрут;
- заворушення або протести;
- карантинні обмеження або заборони тощо.

Визначити відстань руху автошляхами та обрати маршрут перевезення можна за допомогою відповідних сервісів на платформі Lardi TRANS [9] або бізнес-платформі Flagma [10], а також обрати розрахунок відстаней, вказавши свої дані початку маршруту і кінця, провести розрахунок.

Приклад складання схеми перевезення.

Розглядається міжнародний маршрут з однією поїздкою Львів – Краків, тобто маршрут, шлях якого в прямому й зворотному напрямі відбувається по одній і тій же трасі між двома країнами.

Користуючись картою або бізнес-платформою Flagma [10], можна скласти схему перевезень, яка наведена на рисунку 6.1: маршрут – Львів – Краків, довжина маршруту – 339 км, час руху – 6 год 57 хв.

Швидкий маршрут		Відстань від А	Довжина ділянки
	Львів, Львівська область, Україна	час	час
☐	↖ Львів (вул. Городоцька × просп. Свободи) ×	0.6 км 00:01	0.6 км 00:01
☐	↗ Львів (вул. Городоцька × вул. Кульпарківська) ×	3.4 км 00:07	2.7 км 00:06
☐	↗ М-11 × Кільцева дорога ×	9.2 км 00:12	5.8 км 00:05
☐	↖ М-10 × Кільцева дорога ×	15 км 00:17	6.1 км 00:05
☐	↖ М-10 × Р-40 ×	58 км 00:54	42 км 00:36
☐	↗ Бориспільська окружна дорога (Бориспільське шосе) ×	76 км 01:40	19 км 00:46
PL Польща, Підкарпатське воєводство			0.5 км 01:00
☐	↗ Корчева (Митний пункт пропуску «Корчева») ×	77 км 02:40	
☐	↗ Автошлях А4 × 77 ×	99 км 03:26	22 км 00:46
☐	↖ Автошлях 4 × 77 ×	101 км 03:28	2.3 км 00:02
☐	↗ Автошлях 77 × 4 ×	105 км 03:32	3.7 км 00:04
☐	↗ Пшеворськ (в'їзд) ×	130 км 03:55	25 км 00:24
☐	↗ Пшеворськ ×	131 км 03:59	1.6 км 00:03
☐	↗ Пшеворськ (в'їзд) ×	133 км 04:03	2 км 00:04
☐	↖ Автошлях 4 × 19 ×	166 км 04:36	33 км 00:33
☐	Автошлях 19 × S19 ×	168 км 04:38	2 км 00:02
☐	↖ Автошлях S19 × A4 ×	172 км 04:41	4.4 км 00:04
☐	↗ Автошлях A4 × 9 ×	179 км 04:46	7 км 00:05
☐	↗ Автошлях A4 × 985 ×	217 км 05:14	38 км 00:28
A4 Малопольське воєводство			34 км 00:25
☐	↗ Автошлях A4 × 73 ×	252 км 05:39	
☐	↗ Автошлях A4 × S7 ×	325 км 06:32	73 км 00:53
☐	↗ Краків (в'їзд) ×	327 км 06:34	2.4 км 00:02
☐	↖ Краків (алея Повстання Варшавського × Могильська) ×	338 км 06:55	11 км 00:22
☐		339 км 06:57	1 км 00:02

Рисунок 6.1 – Маршрутна схема перевезення Львів – Краків

3. Складання графіка руху транспортного засобу в прямому напрямку.

Складання графіка руху відбувається відповідно до вимог «Про затвердження Положення про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів», затвердженого Наказом Міністерства транспорту України № 340 від 07.06.2010 [11] з урахуванням особливостей режиму праці і відпочинку водіїв, що здійснюють міжнародні перевезення (табл. 6.7).

Таблиця 6.7 – Таблиця режимів праці та відпочинку водіїв, регламентованих Європейською угодою щодо роботи екіпажів транспортних засобів (ЄУТР) та Директивами ECNN 3820/85, 3821/85

Кількість водіїв		Максимальний час безперервного управління	Мінімальний час перерви	Максимальний час управління на добу	Максимальний час управління на тиждень	Мінімальний час щоденного відпочинку	Мінімальний час щотижневого відпочинку
Один водій	норма	4,5 год	45 хв	9 год	45 год	11 год	45 год
	допускається		Розподіл на інтервали не менше 15 хв	По 10 год 2 дні на тиждень		По 9 год 3 дні на тиждень; по 12 год у 2 або 3 інтервали, один з яких не менше 8 год	36 год на місці базування або 24 год у будь-якому іншому місці
Два водія і більше		Те саме	Те саме	Те саме	90 год	Упродовж 30-ти год роботи відпочинок кожного водія має бути не менше 8 год безперервно	Те саме
Примітка 1. Використовувати спальне місце в кабіні автомобіля для відпочинку допускається тільки на стоянці.							
Примітка 2. Скорочення тривалості відпочинку від норми компенсується його збільшенням наприкінці тижня.							

Наказом Міністерства розвитку громад та територій України №1721 від 12.12.2025 затверджено нову редакцію «Положення про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів» [12], у якому впроваджені ключові норми ЄС, зокрема положення Регламенту (ЄС) № 561/2006, Директиви 2002/15/ЄС, а також рішення Спільного комітету Україна – ЄС щодо застосування стандартів смарт-тахографів (G2V2), яка набуває чинності з 26.07.2026. У питаннях чітких норм керування та відпочинку водіїв змін не відбудеться, але внесені зміни стосовно щотижневого відпочинку, тривалості змін у разі нічної роботи тощо.

До **робочого часу** водія, який працює за трудовим договором, включаються [12]:

1) керування автомобільним транспортним засобом згідно з розділом III *Положення* [12];

2) навантаження та розвантаження вантажу, зокрема нагляд за завантаженням та розвантаженням автомобільного транспортного засобу;

3) надання допомоги пасажиром під час посадки та висадки з автомобільного транспортного засобу;

4) прибирання та технічне обслуговування автомобільного транспортного засобу;

5) виконання роботи, спрямованої на забезпечення безпеки автомобільного транспортного засобу, його вантажу та пасажирів;

6) виконання обов'язків, безпосередньо пов'язаних із певним видом автомобільних перевезень під час:

- заходів державного контролю (нагляду) уповноваженими органами у сфері безпеки на наземному транспорті та у сфері безпеки дорожнього руху в межах їх компетенції, передбачених законодавством України;

- митних формальностей, заходів митного та офіційного контролю, передбачених *Митним кодексом України* [13], які проводяться у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, а також у пунктах призначення на території України;

- заходів прикордонного контролю і пропуску через державний кордон України та до тимчасово окупованої території і з неї осіб, автомобільних транспортних засобів, вантажів відповідно до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» [14];

7) час, витрачений водієм на керування автомобільним транспортним засобом для здійснення автомобільних перевезень, на які не поширюється дія *Положення* [12], до місця, де розміщується автомобільний транспортний засіб, призначений для автомобільних перевезень, передбачених *Положенням* [12];

8) до робочого часу водія зараховується також час, протягом якого він зобов'язаний перебувати на своєму робочому місці та бути готовим до виконання професійних обов'язків:

- час очікування навантаження або розвантаження автомобільного транспортного засобу;

- час очікування під час перетину державного кордону;

- час очікування, спричинений обмеженням дорожнього руху.

У разі підсумованого обліку **робочого часу водія** нормальна тривалість робочого дня (зміни) не може перевищувати **10 годин**.

Якщо нормальна тривалість робочого дня охоплює тривалі простої, очікування у ТЗ чи на робочому місці або якщо водію необхідно надати можливість доїхати до відповідного місця відпочинку, тривалість робочого дня (зміни) **може бути збільшена до 12-ти годин** за умови, що час керування протягом дня (зміни) не перевищує **9 годин**.

Змінний період керування водія, включаючи надурочні роботи, не повинен перевищувати **9 годин**.

Середня тривалість робочого часу водія за тиждень не може перевищувати **48 годин** та визначається шляхом ділення загальної кількості годин фактично відпрацьованого робочого часу протягом облікового періоду на кількість тижнів у такому обліковому періоді. Щотижневий час керування автомобільним транспортним засобом не повинен перевищувати **56-ти годин**.

Перерви у керуванні автомобільним транспортним засобом.

Після керування автомобільним транспортним засобом протягом **4-х годин 30-ти хвилин** водій повинен зробити безперервну перерву тривалістю не менше 45-ти хвилин, якщо не настає щоденний або щотижневий період відпочинку.

Водієві, який працює за трудовим договором, надається перерва у робочому часі для відпочинку та харчування не пізніше ніж через 6 годин робочого часу поспіль.

Тривалість перерви у робочому часі водія становить:

- 1) не менше ніж 30 хвилин, якщо тривалість робочого часу становить від 6-ти до 9-ти годин;
- 2) не менше ніж 45 хвилин, якщо тривалість робочого часу становить більше 9-ти годин.

Зазначена у цьому пункті перерва в робочому часі водія може надаватися частинами не менше ніж по 15 хвилин кожна.

Час початку і закінчення перерви у робочому часі водія встановлюється правилами внутрішнього трудового розпорядку.

Під час перерви у робочому часі водії, які працюють за трудовим договором, можуть вільно розпоряджатися своїм часом.

Перерви у робочому часі, перерви у керуванні автомобільним транспортним засобом, періоди відпочинку та періоди готовності, передбачені Положенням [12], не включаються до робочого часу водія.

Робоча зміна – проміжок часу протягом одного 24-годинного періоду, що включає робочий час, перерви та періоди готовності.

Період відпочинку.

Тривалість щоденного (міжзмінного) відпочинку водія протягом будь-якого 24-годинного періоду від початку робочого дня (зміни) має бути **не менше 11-ти послідовних годин**).

Якщо протягом робочої зміни ТЗ керують два водії, кожний водій повинен мати **щоденний відпочинок** тривалістю **не менше 9-ти послідовних годин**.

Час оберту транспортного засобу – це час повного циклу роботи транспортного засобу, вимірюваний від одного його навантаження до наступного навантаження в добі і годинах.

Час руху на окремих ділянках маршруту перевезення визначають за формулою

$$t_{pi} = \frac{l_i}{V_m}, \quad (6.1)$$

де l_i – протяжність i -тої ділянки маршруту перевезення, км (визначається за маршрутною схемою);

V_T – технічна швидкість руху, км/год (у розрахунках прийняти до 50–65 км/год).

Під час побудови графіка потрібно враховувати:

- час на підготовку до рейсу, год; приймаємо 30 хв;
 - час на нульовий пробіг (подача транспортного засобу до місця навантаження); рух здійснюється переважно в населених пунктах, тому технічну швидкість V_T потрібно приймати в межах 20–30 км/год;
 - час простоїв у пунктах навантаження та розвантаження вантажів, год. Приймаємо: навантаження 1 тонни – 5 хв; розвантаження 1 тонни – 5 хв; при використанні контейнера – 45 хв;
 - час простоїв під митним контролем, год; приймаємо від 1,5 до 3-х год;
- Оформити графік руху у вигляді таблиці 6.8.

Таблиця 6.8 – Приклад оформлення графіка руху вантажного автомобіля в сполученні Львів – Краків

Пункт маршруту	Відстань*, км	День, час		Час простою, год	Примітка
		прибуття	відправлення		
1	2	3	4	5	6
Львів (виїзд із гаража)	0	02.03.2026; 8.00	02.03.2026; 8.30	0,5 (30 хв)	Підготовчі роботи
Львів (пункт завантаження)	3,4	02.03.2026; 8.38	02.03.2026; 10.28	1,83 (1год 50 хв)	Навантажувальні роботи
Краковець (митниця України)	76	02.03.2026; 12.00	02.03.2026; 13.00	1 (60 хв)	Простій на митниці

Продовження таблиці 6.8

1	2	3	4	5	6
Корчева (митниця Польщі)	77	02.03.2026; 13.01	02.03.2026; 13.31	0,5 (30 хв)	Простій на митниці
		02.03.2026; 13.35	02.03.2026; 14.20	0,75 (45 хв)	Обідня перерва
Пшеворськ (виїзд)	133	02.03.2026; 15.23	02.03.2026; 15.38	0,25 (15 хв)	Заправка ТЗ
Краків	345	02.03.2026; 18.40	03.03.2026; 6.40	12	Щоденний відпочинок
	352	03.03.2026; 07.00	03.03.2026; 8.50	1,83 (1 год 50 хв)	Розвантаження
	355	03.03.2026; 09.10	03.03.2026; 09.50	0,67 (40 хв)	Заправка ТЗ
.....					
....до повернення в гараж					
*У графі 2 таблиці 6.8 відстань до кожного пункту маршруту вказують, починаючи її відлік від початкового пункту маршруту.					

Після завершення складання графіка руху на маршрутній схемі необхідно позначити пункти відпочинку водія та заправки ТЗ. На графічну схему маршруту наносяться спеціальні умовні позначення (пиктограми) (рис. 6.2):

- **пункти відпочинку (TIR-паркінги / стоянки):** спеціалізовані стоянки, що охороняються, з інфраструктурою для далекобійників (душ, мотель, їдальня), оскільки безпека цінного вантажу під час відстою є пріоритетом;
- **пункти заправки (АЗС):** мережеві заправки, з якими у перевізника укладено договори (паливні картки) і які мають під'їзні шляхи та ТРК (паливороздавальні колонки) з високою швидкістю наливу саме для вантажних авто.

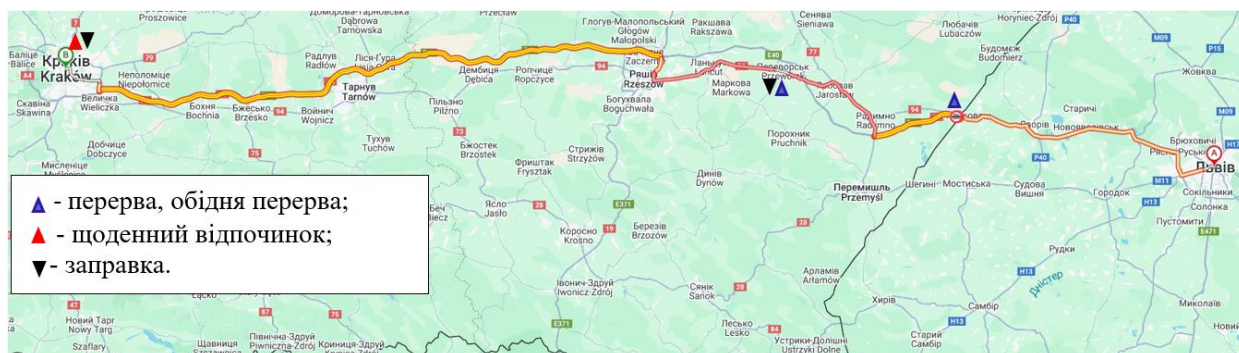

Рисунок 6.2 – Місця заправки ТЗ та відпочинку водія на маршруті перевезення Львів –Краків

На окремому аркуші надають їх перелік із зазначенням часу початку та закінчення відпочинку, його тривалості (табл. 6.9).

Таблиця 6.9 – Місця відпочинку водія на маршруті Львів –Краків

№ з/п	Місце відпочинку	Початок	Закінчення	Тривалість, год	Тип відпочинку
1	Корчева, Польща	02.03.2026; 13.35	02.03.2026; 14.20	0,75	Обідня перерва
2	Пшеворськ (виїзд), Польща	02.03.2026; 15.23	02.03.2026; 15.38	0,25	Заправка ТЗ
3	Краків, Польща	02.03.2026; 18.40	03.03.2026; 6.40	12	Щоденний відпочинок
4	Краків, Польща	03.03.2026; 09.10	03.03.2026; 09.50	0,67 (40 хв)	Заправка ТЗ

4. Знаходження зворотного навантаження за допомогою інтернет-ресурсів.

Для визначення зворотного навантаження можна скористатися будь-яким інтернет-ресурсом, який пропонує такі функції, наприклад Lardi TRANS [9].

Пошук вантажу працює після реєстрації на сайті. На сторінці «Пошук вантажів для перевезення» (рис. 6.3) обираємо:

- **звідки** – країну, місто відправлення;
- **куди** – країну, місто відправлення, а також діапазон ваги вантажу, діапазон об'єму вантажу, назву вантажу.

Рисунок 6.3 – Сторінка «Пошук вантажів для перевезення» на сайті інформаційно-транспортного порталу Lardi TRANS

Також на сайті доступний розширений пошук (рис. 6.4). Цей пошук включає додаткові умови або вимоги щодо вантажу чи перевезення, зокрема:

- 1) габарити вантажу – довжина, ширина, висота;
- 2) наявність чи відсутність певних перевізних документів;
- 3) тип завантаження транспортного засобу;
- 4) діапазон відстані перевезення;
- 5) тип або клас вантажу за ознакою безпечності;
- 6) тип оплати;
- 7) властивості заявки.

Після введення всіх необхідних параметрів натиснути кнопку «Знайти». Може виникнути ситуація, коли зворотного вантажу не буде знайдено або це може бути вантаж не на всю відстань зворотного маршруту.

The screenshot displays the Lardi TRANS website's advanced search interface. The top header features the Lardi TRANS logo and a navigation menu. The main search area is divided into two columns for origin and destination. The bottom section, highlighted with a red border, contains detailed search criteria:

- Габарити до** (Dimensions to):
 - Довжина до (Length to) [input] М
 - Ширина до (Width to) [input] М
 - Висота до (Height to) [input] М
- Відстань перевезення** (Transport distance):
 - від [input] КМ до [input] КМ
- Показувати заявки тільки** (Show requests only):
 - ☐ з фото
 - ☐ від партнерів
 - ☐ у складі збірної вантажу
- Документи потрібні** (Documents required):
 - Завантаження (Loading) [input]
 - Оберіть (Select) [dropdown]
- Властивість заявки** (Request property):
 - Оберіть (Select) [input]
- Оплата** (Payment):
 - Оберіть (Select) [input]
- Відображення заявок** (Request display):
 - Показувати ігнори (Show ignores) [input]
 - Вимк (Off) [button]

The bottom of the page includes a search bar with the text "Простий пошук" (Simple search) and a "Знайти" (Find) button.

Рисунок 6.4 – Розширений пошук на сторінці «Пошук вантажів для перевезення» на сайті інформаційно-транспортного порталу Lardi TRANS

5. Ознайомитися з видами документації для виконання перевезень у міжнародному сполученні.

Ознайомитися зі змістом та особливостями заповнення документів на перевезення (дод. Д): рахунку-фактури, акта прийому-передачі виконаних робіт (наданих послуг), подорожнім листом вантажного автомобіля у міжнародному сполученні, транспортною накладною CMR та правилами її заповнення [15].

6. Зробити висновки.

Контрольні запитання

1. Що таке маршрут перевезення?
2. Яка інформація вказується на маршрутній схемі?
3. Які фактори впливають на вибір маршруту пересування?
4. Які критерії оптимальності можуть використовуватися під час вибору маршруту перевезень?
5. Які фактори впливають на вибір транспортного засобу для перевезення вантажу?
6. Що таке робочий час водія?
7. Що таке режим роботи водія?
8. Які документи необхідні для виконання перевезень?

Практичне заняття 7

ВИДИ СТРАХУВАННЯ ПІД ЧАС МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Мета заняття: ознайомитися з видами страхування на транспорті та визначеним порядком їх здійснення під час виконання міжнародних автомобільних перевезень вантажів і пасажирів.

Теоретичні відомості

Правові основи страхування в Україні визначені Законом України «Про страхування» від 18.11.2021 № 1909-IX [16] (далі – Закон про страхування).

1. Страхування цивільно-правової відповідальності.

Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів спрямоване на забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю і майну потерпілих під час експлуатації наземних транспортних засобів на території України. Порядок здійснення цього виду страхування визначає Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 21.05.2024 № 3720 – IX [17] (далі – Закон про ОСЦПВ).

Суб'єктами страхування цивільно-правової відповідальності є :

1) *страхувальник* – особа, яка уклала зі страховиком договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності (юридичні особи та дієздатні громадяни, які уклали зі страховиками договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю, майну третіх осіб під час експлуатації наземного транспортного засобу);

2) *страховик* – фінансова установа або філія страховика-нерезидента, які мають право здійснювати діяльність зі страхування на території України (страхові організації, що мають право на здійснення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів відповідно до вимог, встановлених Законами України):

– *страховик відповідальної особи* – страховик, із яким укладено договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності і відповідно до якого застраховано цивільно-правову відповідальність власника транспортного засобу, під час використання якого заподіяно шкоду забезпеченому транспортному засобу потерпілої особи;

– *страховик потерпілої особи* – страховик, із яким укладено договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, відповідно до якого застраховано цивільно-правову відповідальність потерпілої особи і транспортному засобу якої заподіяно шкоду;

3) *власник наземного транспортного засобу* (далі – власник транспортного засобу) – особа, яка є власником відповідно до закону або законним володільцем (користувачем) наземного транспортного засобу на підставі права власності, права господарського відання, оперативного управління, договору оренди або на інших законних підставах;

4) *наземні транспортні засоби* (далі – транспортні засоби) – транспортні засоби таких категорій:

– автомобілі, мотоцикли (зокрема моторолери та мотоколяски), мопеди, причеми до автомобілів;

– інші транспортні засоби, призначені для перевезення пасажирів, вантажу, багажу, пошти та/або обладнані спеціальним устаткуванням / обладнанням за умови, що відомості про такі транспортні засоби внесено до Єдиного державного реєстру транспортних засобів, передбаченого Законом України «Про дорожній рух»;

5) *особа, цивільно-правова відповідальність якої застрахована* – особа, яка використовує забезпечений транспортний засіб, крім особи, яка використовувала забезпечений транспортний засіб, що вийшов із її правомірного володіння внаслідок вчинення протиправних дій;

6) *потерпіла особа* – фізична особа, життю, здоров'ю та/або майну якої заподіяно шкоду, та/або юридична особа, майну якої заподіяно шкоду, внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, яка має право на відшкодування такої шкоди відповідно до цього Закону;

7) *Моторне (транспортне) страхове бюро України* (далі — М(Т)СБУ) – єдине об'єднання страховиків, які здійснюють обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за шкоду, заподіяну третім особам. Участь страховиків у МТСБУ [18] є умовою здійснення діяльності щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Об'єктом страхування за договором обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності (ОСЦПВ) є відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок використання забезпеченого транспортного засобу особою, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, життю, здоров'ю та/або майну потерпілих осіб внаслідок настання страхового випадку.

Страховим випадком за договором (ОСЦПВ) є дорожньо-транспортна пригода, що сталася за участю забезпеченого транспортного засобу, внаслідок якої настає цивільно-правова відповідальність особи, відповідальність якої застрахована, за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю та/або майну потерпілого.

Види договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності:

– договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, що діє винятково на території України (далі – **внутрішній договір страхування**);

– договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, що діє на території держав – членів міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка», зазначених і не викреслених у страховому сертифікаті «Зелена картка» (далі – **міжнародний договір страхування**).

Договір ОСПЦВ укладається винятково в електронній формі з дотриманням вимог *Цивільного кодексу України* [19] до письмової форми правочину й вимог цього Закону та створюється у формі електронного документа з дотриманням вимог законів України *«Про електронні документи та електронний документообіг»* [20], *«Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги»* [21] або в порядку, передбаченому законодавством про електронну комерцію.

Договір страхування складається з публічної частини договору страхування, якою є загальні умови страхового продукту, та індивідуальної частини договору страхування – **страхового поліса** (дод. Е, рис. Е.1).

У страховому полісі обов'язково зазначаються [17]:

1) номер договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності в Єдиній централізованій базі даних;

2) дата і час початку дії, строк дії договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності;

3) інформація про страхувальника та забезпечений транспортний засіб;

4) найменування страховика, його місце розташування, зокрема поштова адреса, номер телефона, адреса електронної пошти для подання письмових вимог та заяв;

5) розмір страхової премії;

6) розмір страхової суми;

7) посилання на запис про договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності в Єдиній централізованій базі даних про такий договір;

8) відомості про укладення договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності з особливостями, визначеними ст. 13 Закону про ОСЦПВ, та/або обмеження щодо умов використання забезпеченого транспортного засобу (для внутрішніх договорів страхування);

9) територія дії договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності (для міжнародного договору страхування);

10) інша інформація, обов'язковість зазначення якої встановлено МТСБУ.

Внутрішній договір страхування набуває чинності з дати і часу початку строку його дії, визначених у такому договорі, але не раніше дати і часу внесення запису про такий договір до Єдиної централізованої бази даних, та припиняється о 24-й годині дати, визначеної таким договором як дата припинення строку дії договору.

Укладення внутрішнього договору страхування на строк менше шести місяців (строком на 15 календарних днів, 21 календарний день, один місяць, два місяці, три місяці, чотири місяці, п'ять місяців) допускається винятково щодо транспортного засобу:

1) незареєстрованого відповідно до Закону України «Про дорожній рух» на час до його реєстрації;

2) який тимчасово перебуває на території України та зареєстрований в іноземній державі на час його перебування на території України.

Усі заяви і вимоги, пов'язані з укладенням та розірванням договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, складаються у письмовій формі, зокрема у формі електронного документа відповідно до законодавства.

Розмір страхової премії за договором ОСЦПВ визначається страховиком самостійно на підставі методики розрахунку страхового тарифу за відповідним страховим продуктом, розробленої та затвердженої страховиком із дотриманням вимог законодавства у сфері страхування. Під час визначення розміру страхової премії страховик може враховувати історію дорожньо-транспортних пригод із вини страхувальника та/або власника (власників) транспортного засобу (транспортних засобів) за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності (ст.12 Закону про ОСЦПВ).

Розмір страхової премії за внутрішнім договором страхування зменшується на 50 % для страхувальника, який належить до певних пільгових категорій (ст. 13 Закону про ОСЦПВ).

Перевірка наявності чинних договорів ОСЦПВ здійснюється (ст. 9 Закону про ОСЦПВ):

1) відповідними підрозділами Національної поліції України під час здійснення регулювання дорожнього руху та здійснення контролю за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, а також під час оформлення документів щодо порушення Правил дорожнього руху та оформлення матеріалів дорожньо-транспортної пригоди;

2) органами Державної прикордонної служби України в місцях здійснення ними прикордонного контролю незалежно від приналежності та місця реєстрації транспортного засобу;

3) посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті, під час здійснення заходів державного нагляду (контролю

Страхові виплати.

У разі настання страхового випадку страховик зобов'язаний здійснити страхову виплату в межах страхової суми відповідно до Закону.

Розміри страхових сум за **внутрішніми договорами** страхування встановлюються за шкоду, заподіяну:

1) життю та здоров'ю потерпілих осіб – у розмірі, еквівалентному не менше 1,3 мільйона євро на одну потерпілу фізичну особу, та у розмірі, еквівалентному не менше ніж 6,45 мільйона євро на один страховий випадок незалежно від кількості потерпілих осіб;

2) майну потерпілих осіб – у розмірі, еквівалентному не менше 1,3 мільйона євро на один страховий випадок незалежно від кількості потерпілих осіб.

Регламентна виплата, що здійснюється МТСБУ відповідно до пунктів 1–3 і 5 частини першої статті 43 Закону про ОСЦПВ, обмежується страховими сумами, встановленими відповідно до законодавства на день настання страхового випадку.

Порядок здійснення страхової виплати при різних страхових випадках розглядається також у Законі про ОСЦПВ (ст.18–30).

Дії у разі настання дорожньо-транспортної пригоди.

У разі настання дорожньо-транспортної пригоди водій, причетний до такої пригоди, зобов'язаний:

1) дотримуватися передбачених Правилами дорожнього руху обов'язків водія, причетного до дорожньо-транспортної пригоди;

2) вжити заходів із метою запобігання чи зменшення шкоди надалі;

3) повідомити іншим особам, причетним до дорожньо-транспортної пригоди, свої прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), місце проживання, назву та місце перебування страховика, з яким укладено договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності щодо транспортного засобу, яким він керував, та надати відомості про чинний договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності;

4) не пізніше трьох робочих днів з дня настання дорожньо-транспортної пригоди повідомити про дорожньо-транспортну пригоду страховика, з яким укладено договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності

щодо транспортного засобу, яким він керував (у випадках, передбачених частиною першою та пунктом 3 частини другої ст. 43 Закону про ОСЦПВ – МТСБУ), а також надати відомості про місце розташування такого транспортного засобу та пошкодженого майна, контактний телефон та адресу, зокрема електронну, для листування. Якщо водій із поважних причин не мав змоги виконати такі дії, він має підтвердити це документально.

2. Страхування за системою «Зелена картка».

Міжнародна система автомобільного страхування «Зелена картка» (далі – Міжнародна система) заснована у 1949 році на підставі Рекомендації робочої групи з автомобільного транспорту Комітету щодо внутрішнього транспорту Європейської економічної комісії ООН, у якій урядам було запропоновано звернутися до страховиків, які здійснюють страхування ризиків цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів, укласти угоди для створення єдиних та дієвих умов страхування при транскордонному русі транспортних засобів. Україна приєдналася до Системи в 1997 році. Наявність поліса «Зелена Картка» (дод. Е, рис. Е.2) необхідна для виїзду за межі митного кордону України на транспортному засобі і для пересування по території країн – учасниць системи без укладання додаткових договорів страхування відповідальності, передбачених законодавством країн-учасниць [17]. У випадку виїзду транспортного засобу, зареєстрованого в Україні, у країни міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена Картка» власник такого транспортного засобу зобов'язаний мати діючий договір міжнародного страхування, засвідчений відповідним уніфікованим страховим сертифікатом «Зелена Картка».

МТСБУ за рахунок коштів фонду страхових гарантій здійснює регламентні виплати на умовах, визначених Законом про ОСЦПВ, у разі заподіяння шкоди:

1) на території держав – членів міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка» – особою, цивільно-правова відповідальність якої застрахована за міжнародним договором страхування страховиком (його правонаступником), який на дату настання дорожньо-транспортної пригоди не мав права здійснювати обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності у зв'язку з припиненням членства в МТСБУ, та із закінченням строку, визначеного правилами, встановленими радою Бюро міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка», не здійснив страхову виплату за міжнародним договором страхування або в разі відкриття провадження у справі про банкрутство такого страховика, або якщо такий страховик ліквідований – для виконання його зобов'язань за міжнародними договорами страхування;

2) на території держав – членів міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка» – власником транспортного засобу, який надав відповідним уповноваженим органам іноземних держав страховий сертифікат «Зелена картка», виданий від імені страховика – повного члена МТСБУ, за умови що такий страховик відповідно до правил, встановлених радою Бюро міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка», не здійснив страхову виплату за міжнародним договором страхування;

3) на території України – транспортним засобом, зареєстрованим в іноземній державі, щодо якого видано іноземний страховий сертифікат «Зелена картка», що діяв на дату настання дорожньо-транспортної пригоди на території України.

Регламентні виплати, передбачені цією частиною, здійснюються на умовах та в розмірах, визначених законодавством про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів держави, в якій сталася дорожньо-транспортна пригода, якщо інші умови та розміри не передбачені міжнародною системою автомобільного страхування «Зелена картка».

Страховий поліс підтверджує факт укладання договору страхування. Наявність поліса можуть перевірити органи контролю дорожнього руху на території країн – учасниць системи автострахування «Зелена Картка». Якщо виявиться відсутність поліса, то його доведеться придбати в примусовому порядку зі сплатою штрафу. Вартість поліса «Зелена Картка» залежить від марки автомобіля, країни-учасниці і терміну перебування в ній.

Після укладення міжнародного договору страхування страховик зобов'язаний не пізніше дати і часу початку строку його дії також надіслати (надати) страхувальнику страховий сертифікат «Зелена картка» (дод. Е, рис. Е.3).

Страховик зобов'язаний на вимогу страхувальника безоплатно надати у паперовій формі бланк повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду та інструкцію щодо заповнення такого бланка.

Міжнародний договір страхування набуває чинності з 0 годин дати початку строку його дії, визначеної таким договором, але не раніше початку доби, наступної після внесення запису про такий договір до Єдиної централізованої бази даних, та припиняється о 24 годині дати, визначеної таким договором як дата припинення строку дії договору.

Міжнародний договір страхування може укладатися **строком на 15 календарних днів, 21 календарний день, один місяць, два місяці, три місяці, чотири місяці, п'ять місяців, шість місяців, сім місяців, вісім місяців, дев'ять**

місяців, десять місяців, одинадцять місяців або один рік (ст.11 Закон про ОСЦПВ).

3. Страхування автомобілів, вантажів, ризиків доставки і відповідальності перевізників за вантаж.

Страхування відповідальності перевізника за вантаж на автотранспорті, на відміну від страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів і особистого страхування від нещасних випадків на транспорті, є добровільним. Відповідно, правила страхування законодавчо не закріплені і розробляються кожною страховою компанією індивідуально. З цими правилами можна і потрібно ознайомитися перед укладанням договору страхування. Обов'язок застрахувати вантаж відправником або одержувачем може бути передбачений у договорі. Страховиками за цими видами страхування можуть бути страхові компанії, що одержали відповідні ліцензії в Державній комісії щодо регулювання ринків фінансових послуг.

Під час страхування відповідальності перевізника за вантаж розмір страхової суми встановлюється за домовленістю між страхувальником (перевізником) і страховиком, як правило, з урахуванням практики перевезень, вартості вантажу, розміру відповідальності перевізника, установленої законодавством, що діє на цьому виді транспорту. Об'єктом страхування є відповідальність перевізника за ушкодження, втрату вантажу, прийнятого до перевезення, затримку в доставці. У договорі може бути передбачена франшиза (від англ. «franchise») – умова страхового договору, яка передбачає звільнення страховика від оплати збитків, у визначених договором обставинах. Також варто звернути увагу на терміни повідомлення страховикові про страховий випадок. Наявність такого договору страхування в перевізника вигідна замовникові, оскільки дозволяє гарантувати йому відшкодування можливих збитків, нанесених перевізником.

Під час страхування вантажів розмір страхової суми визначається виходячи із суми, заявленої страхувальником, але не більше вартості вантажу. У випадку, якщо оголошена вартість менше вартості вантажу, страховик несе відповідальність у сумі, пропорційній відношенню страхової суми до вартості вантажу. Об'єктом страхування є майнові права одержувача або відправника вантажу.

Страхові поліси за цими видами страхування можуть діяти між пунктом призначення і відправлення в рамках застрахованого рейсу або протягом визначеного періоду часу (місяць, квартал, рік тощо). Страхування «на період» доцільно використовувати відправникам вантажу і перевізникам з постійними і значними вантажопотоками.

Розмір страхових тарифів під час страхування вантажів і відповідальності перевізника за вантаж залежить від обсягів перевезень, пунктів відправлення і призначення, маршруту перевезень, наявності охоронних пристроїв на автотранспорті й інших його технічних характеристик, репутації перевізника.

Страхова сума встановлюється в розмірі вартості вантажу (контрактної вартості товару) згідно із супровідними документами або визначеною міжнародними правилами купівлі-продажу товарів (Інкотермс 2020) і може становити 110 % від вартості вантажу (CIP/CIF).

Страхування автомобілів належить до добровільного майнового виду страхування. Цей вид страхування, крім ДТП, дозволяє застрахувати автотранспортний засіб від стихійних лих, викрадення, крадіжки пристроїв, що є складовою частиною автомобіля (страхується будь-яка комбінація цих ризиків). Правила страхування розробляються кожною страховою компанією індивідуально. Страхова сума визначається виходячи з вартості, зазначеної в документах на придбання автомобіля, або на підставі експертної оцінки. Страхові тарифи залежать від ризиків, що страхуються, типу автомобіля, наявності пристроїв проти викрадення, місця зберігання автомобіля, стану автомобіля на момент укладання договору страхування.

Завдання

1. Ознайомитися з нормативно-правовими документами України щодо питань страхування.
2. Ознайомитися з визначеннями основних термінів, які використовуються в розглянутих документах.
3. Ознайомитися з видами договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності та умовами їх укладання.
4. Ознайомитися зі страхуванням за системою «Зелена картка».
5. Зробити висновки.

Контрольні запитання

1. Які методи нарахування страхового внеску існують?
2. Для чого потрібне страхування?
3. Для чого потрібен акт страхування та яку інформацію він містить?
4. Назвіть види обов'язкового страхування під час виконання міжнародних перевезень.
5. Що таке страховий випадок?
6. Яка установа здійснює контроль за наявністю чинних договорів обов'язкового страхування?
7. У чому полягає основне завдання системи страхування «Зелена Картка»?

Практичне заняття 8

АНАЛІЗ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ ТРАНС'ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТРАНСПОРТНОЇ МЕРЕЖІ TEN-T

Мета заняття: ознайомитися з історією, метою створення та особливостями Транс'європейської транспортної мережі TEN-T.

Теоретичні відомості

Міжнародні транспортні коридори (МТК), за визначенням міжнародних стандартів, – це комплекс наземних та водних транспортних магістралей із відповідною інфраструктурою, включно з допоміжними спорудами, прикордонними переходами, сервісними пунктами, вантажними та пасажирськими терміналами, устаткуванням для управління рухом, організаційно-технічними заходами, законодавчими та нормативними актами, які забезпечують перевезення вантажів і пасажирів на рівні, що відповідає вимогам Європейського співтовариства. Інакше кажучи, МТК – це сукупність різних видів транспорту, що забезпечують значні перевезення вантажів і пасажирів на напрямках їх найбільшої концентрації [22, 23].

Транс'європейська транспортна мережа (TEN-T), запущена в 1990-х роках як окремий проєкт ЄС, зосереджена, насамперед, на розвитку швидкісних залізниць та інших нетрадиційних способів транспортування. На сьогодні TEN-T охоплює дев'ять основних мультимодальних коридорів, які проходять територією Європейського Союзу та його сусідів.

TEN-T розвивається на двох основних концептуальних рівнях – базова (core) та всеохоплююча, або розширена (comprehensive), мережі. Базова мережа становить основу розвитку сталої мультимодальної транспортної системи і планується для завершення до 2030 року. Вона охоплює дев'ять основних коридорів, об'єднаних у три генеральні напрями: схід – захід, північ – південь та діагональні маршрути [24, 25]. Всеохоплююча мережа становить розширену мережу, яка охоплює всі існуючі та заплановані інфраструктурні об'єкти, що відповідають вимогам Керівних принципів ЄС, з кінцевою датою завершення у грудні 2050 року [26].

Мережа TEN-T складається з п'яти основних модусів транспорту: залізничні перевезення (зокрема залізничні термінали), автомобільні дороги, внутрішні водні шляхи (річкові та каналізовані маршрути), морські та річкові порти, а також аеропорти (рис. 8.1).

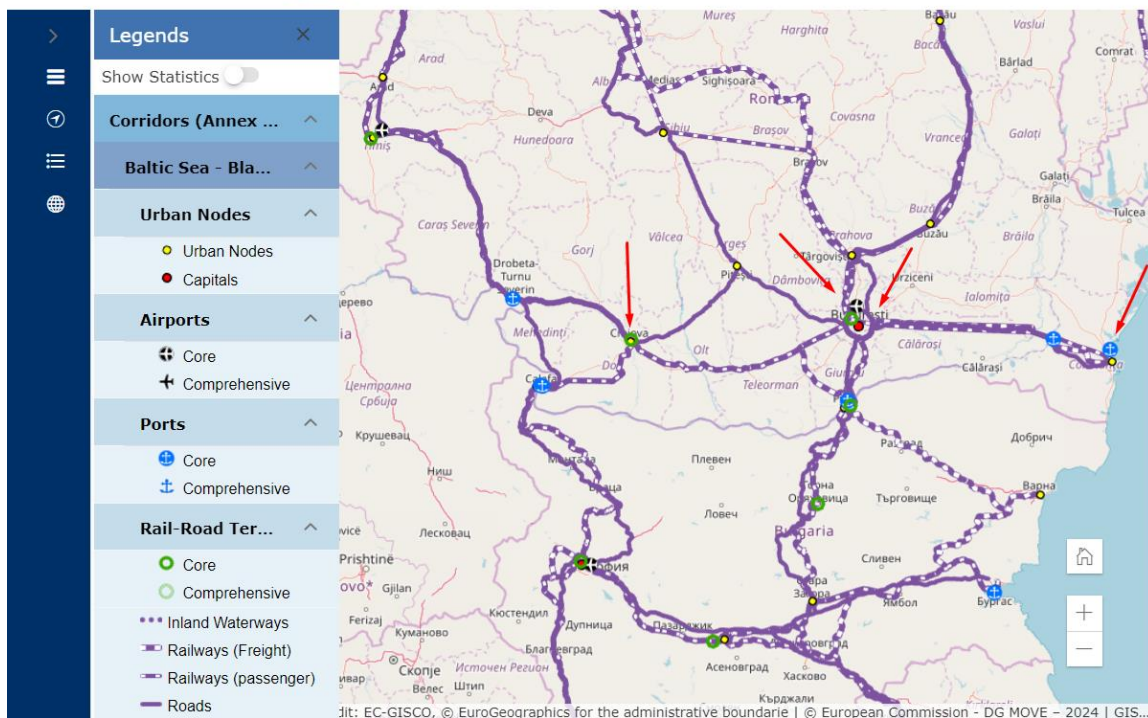

Рисунок 8.1 – Транспортні вузли Транс'європейської транспортної мережі TEN-T

Така мультимодальність забезпечує гнучкість систем залежно від типу вантажу, відстані перевезення та географічних факторів. Сучасна тенденція спрямована на розвиток залізничних вантажних коридорів (RFC) як основної альтернативи автомобільним перевезенням – у мережі TEN-T діють дев'ять таких коридорів загальною довжиною понад 230 000 км по всій Європі.

У 2022 році Європейський Союз (ЄС) попередньо включив українські логістичні шляхи до TEN-T та виключив білоруські і російські [27]:

- Північно-Балтійський коридор продовжено через Львів та Київ до Маріуполя;
- Балто-Чорноморсько-Егейський коридор продовжено через Львів, Чернівці (Румунію і Молдову) до Одеси;
- коридори Балтійське море – Адріатичне море та Рейн – Дунай проходять через Львів.

У травні 2024 р. Рада ЄС ухвалила переглянуту постанову стосовно керівних принципів ЄС щодо розвитку транс'європейської транспортної мережі (TEN-T), у якій у відповідь на вплив російської війни проти України та забезпечення кращого зв'язку з ключовими сусідніми країнами, нове регулювання остаточно поширює чотири європейські транспортні коридори мережі TEN-T до України і Молдови [28, 29] (рис. 8.2).

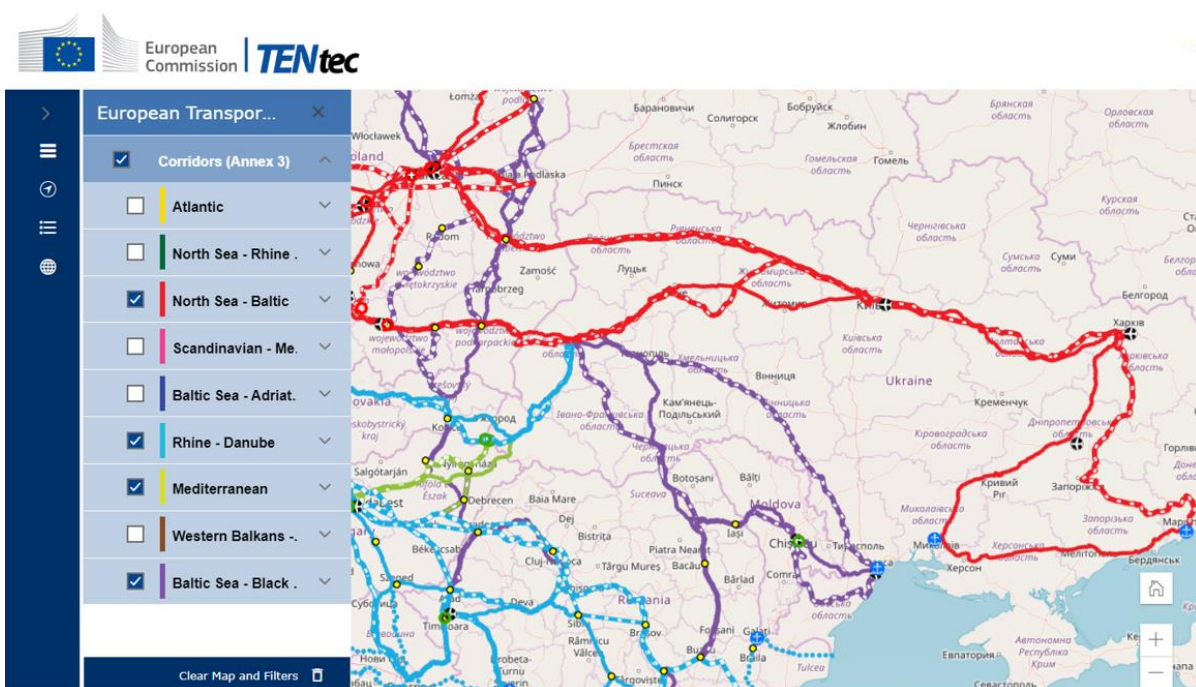

Рисунок 8.2 – Транспортні коридори Транс'європейської транспортної мережі TEN-T, до яких входять логістичні шляхи України (2024 р.)

Роль України в Транс'європейській транспортній мережі TEN-T.

1. Геостратегічна роль.

Україна включена до базової (core) мережі TEN-T і розглядається як важливий учасник коридору Європа – Азія, а не «кінцева країна на кордоні ЄС», як було раніше. TEN-T-коридори, які проходять територією України (Північно-Балтійський, Балтійсько-Чорноморсько-Егейський, Рейн – Дунай, Балтика – Адріатика), формують сухопутний міст між Балтикою, Чорним морем, Дунайським регіоном та подальшими маршрутами на Кавказ і в Азію.

2. Транзитний потенціал.

Через територію країни проходить сім міжнародних транспортних коридорів (критські, ОСЗ, TRACECA). Участь у TEN-T «продовжила» європейські коридори вглиб України: раніше вони закінчувалися на кордоні ЄС, тепер охоплюють українські маршрути і порти, що закріплює статус України як країни-транзитера між Європою та Азією.

3. Роль у логістиці ЄС та «Шляхах солідарності».

Включення українських логістичних шляхів у TEN-T стало інструментом ініціативи «Шляхи солідарності» для експорту української агропродукції та імпорту гуманітарних вантажів під час війни. До мережі включено річку Дніпро та посилено роль Дунайського напрямку, що робить Україну важливим гравцем у річково-морській логістиці ЄС (Дунайські та Чорноморські порти).

4. Інвестиційний та нормативний вимір.

Індикативний інвестиційний план ЄК передбачає до 2030 року проєкти в Україні на суму близько 4,45 млрд євро – найбільший обсяг серед усіх країн «Східного партнерства» ЄС [27].

Упровадження стандартів TEN-T надає Україні доступ до фінансування ЄС і стимулює модернізацію доріг, транспортних вузлів та прикордонної інфраструктури до європейського рівня безпеки і якості. Згідно з Регламентом (ЄС) 2024/1679 [26], який є одним із ключових у сфері, Україна має впровадити конкретні технічні та інституційні стандарти для відповідності вимогам TEN-T. Одним із таких стандартів є створення окремих смуг руху (traffic separation lines) для підвищення безпеки, ефективності та пропускної здатності дорожньої інфраструктури [30].

Вигоди та виклики для України.

Вигоди:

- доступ до європейських фондів (CEF, інші інструменти);
- зростання транзитних доходів, інвестицій і зайнятості в транспорті та логістиці;
- глибша економічна інтеграція з ЄС – залучити європейські інвестиції для модернізації транспортної інфраструктури;
- отримати доступ до інструментів допомоги ЄС у питанні розбудови української частини мережі TEN-T;
- розвивати мультимодальні перевезення;
- зменшити логістичні витрати;
- підвищити якість послуг при перевезенні товарів [27].

Виклики:

- значні інвестиційні потреби (оцінка – до 110 млрд євро для доведення мережі до стандартів TEN-T) [30];
- необхідність реформ, боротьби з корупцією, оновлення нормативної бази й технічної модернізації інфраструктури.

Вихідні дані

Для виконання завдання необхідно обрати один із транспортних коридорів Транс'європейської транспортної мережі TEN-T за варіантом (табл. 8.1).

Таблиця 8.1 – Транспортні коридори, що входять до складу TEN-T

Варіант*	Назва транспортного коридору
0	Балтика – Адріатика
1	Північне море – Балтика
2	Середземноморський коридор
3	Західні Балкани – Східне Середземномор'я
4	Скандинавія – Середземне море
5	Рейн – Дунай
6	Атлантичний коридор
7	Північне море – Рейн – Середземне море
8	Рейн – Дунай
9	Балтика – Адріатика

*Варіант обирають за останньою цифрою номера студента у списку групи.

Завдання

1. Обрати один з транспортних коридорів TEN-T за варіантом.
2. Ознайомитися та розглянути історію і мету створення Транс'європейської транспортної мережі TEN-T.
3. Ознайомитися з інтерактивною мапою TEN-T [31].
4. Розглянути призначення, особливості, історію створення та зробити детальний аналіз функціонування обраного транспортного коридору.

Завдання до самостійної роботи 8

Структурувати інформацію, представити у вигляді презентації з використанням сервісу для графічного дизайну (Canva, PowerPoint тощо), підготувати доповідь.

Методичні рекомендації до виконання

Зробити детальний аналіз функціонування обраного транспортного коридору за такими параметрами:

- 1) історія створення та розвитку;
- 2) призначення;
- 3) географічно-просторові параметри (напрямок; загальна довжина в кілометрах, перелік країн і основних вузлів (міста, порти, аеропорти) на маршрутах; зона впливу;
- 4) інфраструктурно-технічні параметри (склад: які види транспорту входять (автошляхи, залізниці, внутрішні водні шляхи, морські порти,

аеропорти); технічні стандарти; пропускна та провізна спроможність; рівень мультимодальності);

5) функціонально-економічні параметри (функція в мережі; обсяги перевезень; логістична ефективність);

6) екологічні та соціальні параметри (викиди CO₂ і забруднювачів від транспортних потоків, реалізація «зелених» рішень; соціальна доступність);

7) локальні інженерні та транспортні проєкти у межах обраного транспортного коридору.

Контрольні запитання

1. Що таке Транс'європейська транспортна мережа TEN-T?
2. Яка мета створення Транс'європейської транспортної мережі TEN-T?
3. Які види транспорту включені до транспортних коридорів Транс'європейської транспортної мережі?
4. Що таке транспортний вузол Транс'європейської транспортної мережі TEN-T?
5. Що таке транспортний коридор?
6. До яких транспортних коридорів включено логістичні шляхи України?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень вантажів» [Електрон. ресурс] : Наказ Державної авіаційної служби України від 19.11.2021 № 1795. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0029-22#Text>, вільний (дата звернення: 15.05.2026). – Назва з екрана.
2. Про затвердження Авіаційних правил України «Порядок та умови повітряних перевезень небезпечних вантажів» [Електрон. ресурс] : Наказ Державної авіаційної служби України від 12.11.2020 № 1802. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-21#Text>, вільний (дата звернення: 15.05.2026). – Назва з екрана.
3. Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів та багажу» [Електрон. ресурс] : Наказ Державної авіаційної служби України від 26.11.2018 № 1239. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0141-19#Text>, вільний (дата звернення: 16.05.2026). – Назва з екрана.
4. What is an Airway Bill (AWB) and How to Fill in Step by Steps [Electronic resource] : Document Information. – Electronic text data. – Regime of access : <https://mbmlog.com/what-is-an-airway-bill-awb-and-why-business-owners-need-it/>, free (date of the application: 07.05.2026). – Header from the screen.
5. Customs Convention on the International Transport of Goods under Cover of TIR Carnets (TIR Convention) Geneva, 14 November 1975 [Electronic resource] : Document Information. – Electronic text data. – Regime of access: <https://unece.org/DAM/tir/handbook/TIRConventionENFRRU.pdf>, free (date of the application: 18.05.2026). – Header from the screen.
6. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП від 14.11.1975) (включаючи Пояснювальні записки та коментарі до них) [Електрон. ресурс] : Міжнародний документ. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_012#Text, вільний (дата звернення: 18.05.2026). – Назва з екрана.
7. Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні [Електрон. ресурс] : Наказ Міністерства транспорту України від 14.10.1997 № 363. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0128-98#Text>, вільний (дата звернення: 18.05.2026). – Назва з екрана.
8. Google Maps [Електрон. ресурс] : сайт. – Електрон. текст. дані. – Оновлюється постійно. – Режим доступу: <https://www.google.com.ua/maps>, вільний (дата звернення: 18.05.2026). – Назва з екрана.

9. Платформа Lardi-Trans. Розрахунок відстані [Електрон. ресурс] : сайт. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://lardi-trans.com/distance/>, вільний (дата звернення: 18.05.2026). – Назва з екрана.

10. Flagma. Розрахунок відстаней між містами по автошляхам [Електрон. ресурс] : сайт. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://flagma.ua/uk/rozrahunok-vidstaney.html>, вільний (дата звернення: 18.05.2026). – Назва з екрана.

11. Про затвердження Положення про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів [Електрон. ресурс] : Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 07.06.2010 № 340. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0811-10#Text>, вільний (дата звернення: 18.05.2026). – Назва з екрана.

12. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства транспорту та зв'язку України та Міністерства транспорту України, спрямованих на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони, в частині врегулювання організації робочого часу та відпочинку у галузі автомобільного транспорту в Україні [Електрон. ресурс] : Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 12.12.2025 № 1721. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0098-26#Text>, вільний (дата звернення: 18.05.2026). – Назва з екрана.

13. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>, вільний (дата звернення: 18.05.2026). – Назва з екрана.

14. Про Державну прикордонну службу України [Електрон. ресурс] : Закон України від 03.04.2003 № 661-IV. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15#Text>, вільний (дата звернення: 18.05.2026). – Назва з екрана.

15. Ua-Broker. Документи для митного оформлення. Транспортний документ CMR [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://ua-broker.com/shcho-potribno-znaty/dokumenti-dlya-mitnogo-oformlennya/transportniy-dokument-cmr/>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

16. Про страхування [Електрон. ресурс] : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

17. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів [Електрон. ресурс] : Закон України від 21.05.2024 № 3720-IX. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-20#Text>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

18. МТСБУ [Електрон. ресурс] : сайт. – Електрон. текст. дані. – Оновлюється постійно. – Режим доступу: <https://mtsbu.ua/>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

19. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

20. Про електронні документи та електронний документообіг [Електрон. ресурс] : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

21. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги [Електрон. ресурс] : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

22. Негода А. Міжнародна логістика та глобальні ланцюги постачань [Електрон. ресурс] : навч. посіб. у схемах / Негода А., Русак Д. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2023. – 268 с. – Режим доступу: <https://www.iir.edu.ua/sites/default/files/2023-03/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

23. Міжнародна логістика [Електрон. ресурс] : електронний підручник / за науковою редакцією професора Сохацької О. М. – Електрон. текст. дані. – Тернопіль : ЗУНУ, 2022. – 370 с. – Режим доступу: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/48109/1/%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%9C%D0%9B_%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.pdf, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

24. Транс'європейська транспортна мережа [Електрон. ресурс] : Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційнодослідницьким центром на запит народного депутата України. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://infocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/29013.pdf>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

25. Trans-European Transport Network (TEN-T) [Electronic resource]. – Electronic text data. – Regime of access: https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/infrastructure-and-investment/trans-european-transport-network-ten-t_en, free (date of the application: 19.05.2026). – Header from the screen.

26. Regulation (eu) 2024/1679 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 on Union guidelines for the development of the trans-European transport network, amending Regulations (EU) 2021/1153 and (EU) No 913/2010 and repealing Regulation (EU) No 1315/2013 [Electronic resource] : Official Journal of the European Union. – 2024. – Electronic text data. – Regime of access: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401679, free (date of the application: 19.05.2026). – Header from the screen.

27. ЄС включив українські логістичні шляхи до Транс'європейської транспортної мережі [Електрон. ресурс] : Мінрозвитку громад та територій України – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://mindev.gov.ua/news/33618-jes-vkliuciv-ukrayinski-logisticni-sliaxi-do-transjeuropeiskoyi-transportnoyi-merezi>, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

28. TEN-T Maps of the European Transport Corridors [Electronic resource]. – Electronic text data. – Regime of access: https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/infrastructure-and-investment/trans-european-transport-network-ten-t/tentec-information-system-and-ten-t-map-library/ten-t-maps-european-transport-corridors_en, free (date of the application: 19.05.2026). – Header from the screen.

29. Trans-European transport network (TEN-T): Council gives final green light to new regulation ensuring better and sustainable connectivity in Europe [Electronic resource] : Council of the EU. Press release, 2024. – Electronic text data. – Regime of access: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/06/13/trans-european-transport-network-ten-t-council-gives-final-green-light-to-new-regulation-ensuring-better-and-sustainable-connectivity-in-europe/>, free (date of the application: 19.05.2026). – Header from the screen.

30. Впровадження стандартів доріг TEN-T в Україні [Електрон. ресурс] : Аналітична записка, липень 2025. – Електрон. текст. дані – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/Projects/2025/UA_EU/Cost%20of%20TEN-T%20in%20Ukraine.pdf, вільний (дата звернення: 19.05.2026). – Назва з екрана.

31. TENtec Map Viewers [Electronic resource]. – European Commission. – Electronic text data. – Regime of access: <https://webgate.ec.europa.eu/tentec-maps/web/public/screen/home>, free (date of the application: 19.05.2026). – Header from the screen.

1A 1 1B Shipper's Name and Address 2	3 Shipper's Account Number	Not Negotiable 99 1C Air Waybill Issued by 99 Copies 1, 2 and 3 of this Air Waybill are originals and have the same validity. 1D									
Consignee's Name and Address 4	5 Consignee's Account Number	It is agreed that the goods described herein are accepted in apparent good order and condition (except as noted) for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF. ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER, AND SHIPPER AGREES THAT THE SHIPMENT MAY BE CARRIED VIA INTERMEDIATE STOPPING PLACES WHICH THE CARRIER DEEMS APPROPRIATE. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge if required. 1E									
Issuing Carrier's Agent Name and City 6		Accounting Information 10									
Agent's IATA Code 7 Account No. 8		13 14A 14B 15A 15B									
Airport of Departure (Addr. of First Carrier) and Requested Routing 9											
To 11A	By First Carrier 11B	Routing and Destination 11C	to 11D	by 11E	by 11F	Currency 12	CHGS 14A	WT/VOL 14B	Other 15A	Declared Value for Carriage 16	Declared Value for Customs 17
Airport of Destination 18	Flight/Date 19A	For Carrier Use Only 19B	Amount of Insurance 20	INSURANCE - if carrier other's Insurance, and such insurance is requested in accordance with the conditions the real, indicate amount to be insured in figures in box marked "Amount of Insurance". 20B							
Handling Information 21						20A SCI 21A					
No. of Pieces 22A	Gross Weight 22B	kg 22C	Rate Class 22D	Commodity Item No. 22E	Chargeable Weight 22F	Rate 22G	Charge 22H	Total 22I	Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Volume) 22J		
Prepaid 24A	Weight Charge 24B	Other Charges 23									
Valuation Charge 25A		25B									
Tax 26A		26B									
Total Other Charges Due Agent 27A											

51

566 MIL 12847995		566-12847995	
Shipper's Name and Address MGS SRL VIA DECORATI AL VALORE CIVILE, 42 BAGGIOVARA MO 41100 IT Telephone: 059512344		Shipper's Account Number N2 10	
Consignee's Name and Address PJSC "CHASOV-YAR REFRACTORY PLANT" CHASOV YAR, KOMSOMOLSKAYA STR, BLD.1 ARTEMOVSK, DONETS UA UA		Not Negotiable Air Waybill Issued by UKRAINE INTERNATIONAL AIRLINES 63 A, B KHMELNYTSKOHO STREET KIEV, UKRAINE, 01054	
Issuing Carrier's Agent Name and City SAIMA AVANDERO S.P.A. L.LIMITO DI PIOTTELLO (MI)		Accounting information GLOBE AIR CARGO SRL VIA VOLTA 2 LONATE POZZOLO, 21015, ITALY P.IVA12551040152, NON VALE FATTURA AI FINI IVA	
Agent's IATA Code 38-4 7072/0190		Account No. 4500	
Airport of Departure (Addr. of First Carrier) and Requested Routing MILANO		Reference Number CIT064262	
To KBP		Declared Value for Carriage NVD	
By First Carrier PS		Declared Value for Customs NCV	
Routing and Destination HRK		Optimal Shipping Information X	
Requested Flight/Date PS 312 / 20		Amount of Insurance XXX	
Airport of Destination KHARKOV		INSURANCE - If Carrier offers Insurance, and such Insurance is requested in accordance with the conditions thereof, indicate amount to be insured in figures in box marked "amount of insurance"	
Handling Information 1 PACKAGE STATUS X NOTIFY: TEL. +38 (062) 340-14-02			
No. Of Pieces RCP 1		Gross Weight 33.0 K	
Rate Class N		Chargeable Weight 33.0	
Rate 5.66		Charge 186.78	
Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Volume) porcelain jar SAID TO CONTAIN Sito provenienza delle merci: Saima Avandero SPA Modena IT/RA/00130-04/0913 DIMS 64x44x44 CM x 1 VOL 0.13 M3		SCI X	
Prepaid 186.78		Other Charges 186.78	
Valuation Charge 186.78		Tax 224 123121405	
Total Other Charges Due Agent 186.78		Total Other Charges Due Carrier 186.78	
Total Prepaid 186.78		Total Collect 186.78	
Currency Conversion Rates CC Charges in Dest. Currency		Signature of Shipper or his Agent SAIMA AVANDERO S.P.A. MODENA	
Charges at Destination For Carrier's use only at Destination		Signature of Issuing Carrier or its Agent SILVIA POSENATO 566-12847995	

Original 2 - (for Consignee)

Рисунок Г.2 – Приклад заповненої авіанакладної

Shipper's name and Address				Not Negotiable Air Waybill Issued by										
				Copies 1, 2 and 3 of this Air Waybill are have the same validity										
Consignee's name and Address				It is agreed that the goods described herein are accepted in apartment good order and condition (except as noted) for carriage SUBJECT TO THE CONDITION OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF, ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY										
Issuing Carrier's Agent Name and City				Accounting INFORMATION										
Agent's IATA Code		Account No.												
Airport of Departure (Addr. Of First Carrier) and Requested Routing														
to	By First Carrier		to	by	to	by	Currency	CHGS Code	WT/VAL PRO COLL		Other PRD COLL		Declared Value for Carriage	Declared Value for Customs
Airport of Destination		Flight/Date		Flight/Date		Amount of Insurance				INSURANCE – if Carrier offers insurance, and such insurance is requested in accordance with conditions on reverse hereof, indicate amount to be insured in figures in box marked "Amount of Insurance"				
Handling Information														
No. of Pieces RCP	Gross Weight	kg lb	Rate Class / /Commodity Item No.	Chargeable Weight	Rate / Charge	Total	Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Volume)							
Prepaid [Weight]		[Charge] Collect		Other Charges										
[Valuation]		[Charge]												
Tax														
[Total Other Cha		rges Due Agent]		Shipper certifies that the particulars on the face hereof are correct and that insofar as any part of the consignment contains dangerous goods, such part is properly described by name and is in proper condition for carriage by air according to the applicable Dangerous Goods Regulations Signature of Shipper or his Agent										
[Total Other Cha		rges Due Agent]												
Total Prepaid		Total Collect		 Executed on (Date) at (Place) Signature of Issuing Carrier or its Agent										
Currency Conversion Rates		CC Charges in Destination Currency												
For Carrier's Use only at Destination		Charges at Destination		Total Collect Charges				XXX-XXXX XXXX						

Рисунок Г.3 – Бланк авіанакладної (AWB)

ДОДАТОК Д

Транспортна документація під час перевезення вантажів автомобільним транспортом в міжнародному сполучення

Постачальник _____ Адреса _____ Рах. UA _____ в _____ МФО _____ ЄДРПОУ _____ Тел./ф. _____	РАХУНОК-ФАКТУРА № від « ____ » _____ р.
--	---

Платник	Доповнення
---------	------------

Найменування	Одиниця виміру	Кількість	Ціна	Сума
Всього				
Податок на додану вартість (ПДВ)				
Загальна сума з ПДВ				

Загальна сума, що підлягає оплаті _____

_____ грн _____ коп

Директор _____

Гол. бухгалтер _____

Рахунок дійсний протягом _____ банківських днів.

Рисунок Д.1 – Рахунок-фактура (бланк)

Постачальник <u>ТОВ "Транссервіс"</u> Адреса <u>м. Львів, вул. Городецького, 57, офіс 31</u> Рех. UA <u>2400024356712223457669001</u> в <u>Приватбанку</u> МФО <u>677883</u> ЄДРПОУ <u>57770091</u> Тел./ф. <u>+380327769087</u>	РАХУНОК-ФАКТУРА № 31203021 від « <u>17</u> » вересня 2021 р.
---	--

Платник <u>ТОВ "Колосок", ЄДРПОУ 89006788</u>	Доповнення
--	-------------------

Найменування	Одиниця виміру	Кількість	Ціна	Сума
Послуга перевезення вантажу автотранспортом				
Авто мобіль MAN TGA 41.540, №BC7337 TB				
Львів (Україна) - Краків (Польща)	т	10	55000	66000
Всього				55000
Податок на додану вартість (ПДВ)				11000
Загальна сума з ПДВ				66000

Загальна сума, що підлягає оплаті шістдесят шість тисяч

_____ грн _____ коп

Директор Воропай А.О.

Гол. бухгалтер Іваненко І. С.

Рахунок дійсний протягом 5 банківських днів.

Рисунок Д.2 – Рахунок-фактура (зразок заповнення)

ВИКОНАВЕЦЬ:	ЗАМОВНИК:
_____	_____
ЄДРПОУ _____	ЄДРПОУ _____
Адреса: _____	Адреса: _____
р/р UA _____	р/р _____
тел. _____	тел. _____

АКТ № _____

прийому-передачі виконаних робіт (наданих послуг)

Ми, що нижче підписалися, представник Виконавця і представник Замовника, уклали цей акт про те, що Виконавець виконав роботи з _____ згідно з рахунком-фактурою № _____ від _____ р.

№	Назва роботи (послуги)	Од. вим.	К-ть	Ціна без ПДВ, грн	Сума без ПДВ, грн
1					
2					
Разом без ПДВ, грн					
ПДВ, грн					
Всього з ПДВ, грн					

Всього робіт надано на суму (*прописом*): _____

Роботи (послуги) виконані повністю, сторони претензій одна до одної не мають.

Роботу здав від ВИКОНАВЦЯ:	Роботу прийняв від ЗАМОВНИКА:
Директор: _____ / _____	Директор: _____ / _____

Рисунок Д.3 – Акт прийому-передачі виконаних робіт (наданих послуг)
(бланк)

ВИКОНАВЕЦЬ:

ТОВ «Транссервіс»

ЄДРПОУ 57770091

Адреса: м. Львів, вул. Городецького, 57, офіс 31

р/р UA2400024356712223457669001

тел. +380327769087

ЗАМОВНИК:

ТОВ «Едельвейс»

ЄДРПОУ 12345678

Адреса: м. Львів, вул. Личаківська, 37

р/р UA8539856220000026001512335775

тел. +38096 677 34 23

АКТ № 15**прийому-передачі виконаних робіт (наданих послуг)**

Ми, що нижче підписалися, представник Виконавця і представник Замовника, уклали цей акт про те, що Виконавець виконав автотранспортні послуги з перевезення вантажів за маршрутом згідно з рахунком-фактурою № 31203021 від 17.09.2021

№	Назва роботи (послуги)	Од. вим.	К-ть	Ціна без ПДВ, грн	Сума без ПДВ, грн
1	Перевезення вантажу автомобільним транспортом, автомобіль MAN TGA 41.540, №ВС 7337 ТВ, маршрут «Львів (Україна) – Краків» (Польща)	т	10	55 000,00	55 000,00
2					
Разом без ПДВ, грн					55 000,00
ПДВ, грн					11 000,00
Всього з ПДВ, грн					66 000,00

Всього робіт надано на суму (прописом): *Шістдесят шість тисяч гривень 00 коп.*

Роботи (послуги) виконані повністю, сторони претензій одна до одної не мають.

Акт складено у 2-х екземплярах, по одному для Виконавця та Замовника.

Роботу здав
від ВИКОНАВЦЯ:

Директор: *Воропай* Воропай А. О.

Роботу прийняв
від ЗАМОВНИКА:

Директор: *Данюк* Данюк В. М.

Рисунок Д.4 – Акт прийому-передачі виконаних робіт (наданих послуг)
(зразок заповнення)

[illegible]

Типова форма №1 (міжнародна)
Затверджена наказом Мінтрансу, Мінстату України 29.12.95 р. № 488/346

Подорожній лист №251500 вантажного автомобіля в міжнародному сполученні
Дійсний при пред'явленні посвідчення водія
23. березня 2015 р. серія 12 ААБ

Штамп автотранспортного підприємства

Показання одометра при в'їзді в гараж <u>20000</u> км Автомобіль технічно справний на дозволений місяць <u>берез</u> Автомобіль в технічній справності прийнято водій <u>Іванов</u>	Показання одометра при поверненні в гараж <u>20000</u> км Автомобіль технічно справний на дозволений місяць <u>Іванов</u> Автомобіль в технічній справності прийнято водій <u>Іванов</u>
Візд з гаража	Дата <u>10.09.15</u> Час <u>9⁰⁰</u>
Повернення в гараж	Дата <u>12.09.15</u> Час <u>17⁰⁰</u>
Прізвище, ім'я, по батькові водія <u>Іванов Іван Іванович</u> Номер посвідчення водія <u>ХА 034044</u>	

Строк вартості 5 (п'ять років)
Витяг дозволу на каюм № 1111
від 01.09 2015 р.
Підстава – заявка № 1 від 08.09 2015 р.

Марка автомобіля	№ каюми	Шифр марки автомобіля	Баркодний номер	Номерний знак	Маршрут руху
<u>Scania</u>	<u>—</u>	<u>01</u>	<u>—</u>	<u>ХХ460157</u>	<u>Харків - Запоріжжя - Харків</u>
Напрямок руху <u>ХХ014676</u>					Пункти виконання
					в прямому напрямку <u>Дніпропетровськ</u>
					в зворотному напрямку <u>Дніпропетровськ</u>

Завдання водію (заповнюється автопідприємством і на маршруті руху в контрольно-диспетчерських пунктах)

В час розпорядження	Звістки з вантажу	Куди доставити вантаж	Відстань, км	Найменування вантажу	Кількість вантажу, т або шт
<u>ФАП Потапенко</u>	<u>Харків, вул. Кіровоградська, 218Б</u>	<u>Запоріжжя, вул. Кірова, 2</u>	<u>350</u>	<u>ТНП</u>	<u>18Т, 92 м³</u>

Здійснено, проставив на лінійку, згідно з іншою відміткою

Контрольний лист до подорожнього листа №251500
Від 10.09 2015 р. серія 12 ААБ

Відмітки про маршрут перевезення

Пункти	км	Пункти	км
Ванки	53	Новомоско-вськ	436
Нова Богданка	76	Вільне	448
Нісчанка	138	Черешинське	481
Красноград	136	Красноград	528
Корсунівка	183	Нісчанськ	531
Вільне	216	Нова Богданка	588
Новомоско-вськ	228	Ванки	611
Запоріжжя	332	Харків	664

Рисунок Д.6 – Подорожній лист вантажного автомобіля у міжнародному сполученні (зразок заповнення)

Таксировщик

63

1 Екземпляр для відправника
Copy for sender

1 Відправник (найменування, адреса, країна) Sender (name, address, country)		МІЖНАРОДНА ТОВАРНО-ТРАНСПОРТНА НАКЛАДНА INTERNATIONAL CONSIGNMENT NOTE		CMR A № 000001	
2 Одержувач (найменування, адреса, країна) Consignee (name, address, country)		16 Перевізник (найменування, адреса, країна) Carrier (name, address, country)		Це перевезення, не дивлячись ні на які інші договори, виконується згідно з умовами Конвенції про договір міжнародного дорожнього перевезення вантажів /КДПВ/	
3 Місце розвантаження вантажу Place of delivery of the goods (place, country)		17 Наступний перевізник (найменування, адреса, країна) Successive carrier (name, address, country)		This carriage is subject, notwithstanding any clause to the contrary, to the Convention on the Contract for the international Carriage of goods by road /CMR/	
4 Місце та дата завантаження вантажу Place and date of taking over the goods (place, country, date)		18 Зауваження та застереження перевізника Carrier's reservations and observations		Завантаження контролюється відправником. Перевізник не несе відповідальності за пошкодження, пов'язані з неправильним завантаженням або невідповідним пакуванням вантажу. Санкції за перевищення ваги покладються на клієнта. Прийняв вантаж згідно частини 1 ст. 8 Конвенції КДПВ (CMR). Loading should be controlled by the sender. The carrier is not responsible for damages connected with improper loading or packing of load. Sanctions for exceeding of weight are imposed on the client. The load was accepted according to part 1, article 8, CMR Convention.	
5 Документи, які додаються Documents attached		6 Знаки та номери Marks and Nos		7 Кількість місць Number of packages	
8 Рід пакування Method of packing		9 Найменування вантажу Nature of the goods		10 Статист. № Statistical number	
11 Вага брутто, кг Gross weight in kg		12 Об'єм, м³ Volume in m³		13 Вказівки відправника Sender's instructions	
14 Умови оплати Instructions as to payment for carriage		15 Оплата, яка підлягає поверненню Cash on delivery		19 Особливі узгоджені умови Special agreements	
20 Підлягає до сплати To be paid by:		Відправник Senders		Валюта Currency	
21 Складена Established in		Дата on		20	
22 Підпис та штамп відправника Signature and stamp of the sender		23 Підпис та штамп перевізника Signature and stamp of the carrier		24 Вантаж одержано / Goods received	
Місце Place		Дата on		20	

Рисунок Д.7 – Міжнародна товаро-транспортна накладна CMR (бланк)

Позиции, выделенные рамкой, заполняются перевозчиком.
Die mit fet. gedruckten Linien eingeramten Rubriken müssen vom Frachtführer ausgefüllt werden.

21+22. включая einschließlich

1-15. Заполняются отправителем.
Auszufüllen unter der Verantwortung des Absenders

1 Отправитель (наименование, адрес, страна) Absender (Name, Anschrift, Land) LOGOLINE UKRAINE LLC Simji Sosninyh str 3, 1b 02105 Kyiv Ukraine				Международная товарно-транспортная накладная Internationaler Frachtbrief Данная перевозка, несмотря на какие прочие договоры осуществляется в соответствии с условиями Конвенции о договоре международной дорожной перевозки грузов (КДПГ) Diese Beförderung unterliegt trotz einer gegenteiligen Abmachung den Bestimmungen des Übereinkommens über den Beförderungsvertrag im internat. Straßengüterverkehr (CMR)			
2 Получатель (наименование, адрес, страна) Empfänger (Name, Anschrift, Land) Handelshaus GMBH Möckernstraße 73, 10965 Berlin Germany				16 Перевозчик (наименование, адрес, страна) Frachtführer (Name, Anschrift, Land) 			
3 Место разгрузки груза Auslieferungsort des Gutes Место / Ort Möckernstraße 73, 10965 Berlin Страна / Land Germany				17 Последующий перевозчик (наименование, адрес, страна) Nachfolgende Frachtführer (Name, Anschrift, Land)			
4 Место и дата погрузки груза Ort und Tag der Übernahme des Gutes Место / Ort Kyiv Страна / Land Ukraine Дата / Datum 08 January 2023				18 Оговорки и замечания перевозчика Vorbehalte und Bemerkungen der Frachtführer			
5 Прилагаемые документы Beigefügte Dokumente Invoice 1566 dated January 08, 2023				AA1234BB/AA4321CC			
6 Знаки и номера Kennzeichen und Nummern		7 Количество мест Anzahl der Packstücke		8 Вид упаковки Art der Verpackung		9 Наименование груза Bezeichnung des Gutes	
Wood pellets (15 kg bag, 66 bags on pallet)		23 pallets					
Customs code 4401310000							
Класс Klasse		Цифра Ziffer		Буква Buchstabe		ДОПОЛ. ADR	
13 Указания отправителя (таможенная и прочая обработка) Anweisungen des Absenders (Zoll- und sonstige amtliche Behandlung)				19 Подлежит оплате: Zu zahlen vom:			
Ставка Fracht				Отправитель Absender			
Скидки Ermäßigungen				Валюта Währung			
Разность Zwischensumme				Получатель Empfänger			
Надбавки Zuschläge							
Объявленная стоимость груза Angabe des Wertes des Gutes				Дополнительные сборы Nebengebühren			
(при превышении предела ответственности предусмотренного гл. IV, ст. 23, п. 3 указывается только после согласования дополнительной платы к фракту) (wenn der Wert des Gutes den lt. Kap. IV, Art. 23, Abs. 3 bestimmten Höchstbetrag übersteigt, so wird er erst nach Vereinbarung des Zuschlages zur Fracht angewiesen)				Прочие Sonstiges			
Итого к оплате Zu zahlende Ges.-Su.							
14 Возврат Rückerstattung				20 Особые согласованные условия Besondere Vereinbarungen			
15 Условия оплаты Frachtzahlungsanweisungen							
франко frei							
нефранко unfrei							
21 Составлена в Ausgefertigt in				24 Груз получен Gut empfangen			
08 January 2023				am "			
22 Прибытие под погрузку Ankunft für Beladung				19 Прибытие под разгрузку Ankunft für Ausladung			
Убытие Abfahrt				Убытие Abfahrt			
Подпись и штамп отправителя Unterschrift und Stempel des Absenders				Подпись и штамп перевозчика Unterschrift und Stempel des Frachtführers			
							
25 Регистрац. номер/Адрес Registrierungsnummer/Adresse				26 Тягач/Kfz			
AA1234BB/AA4321CC				Марка/Typ Poliwagen/Anhänger			
				27 Тариф I за 1 км			
				Тарифное расстояние			
				% за испол. тягача/п/р.			
				Поясной коэфф.			
				Прочие доплаты			
				Сумма			
28 Тариф II				Отчисления			
Тарифное расстояние, км				Оплачено заказчиком			
Схема				К оплате			
Тариф за 1 т				Валюта			
Надбавки				Код плательщика			
Скидки							
Прочие доплаты							
29 Тариф III							

При перевозке опасного груза указывается кроме необходимого разрешения кода, цифры и также, в случае необходимости, буква опасного груза. Bei gefährlichen Gütern ist außer der notwendigen Genehmigung der Ziffern und auch, falls erforderlich, der Buchstabe des gefährlichen Gutes anzugeben.

Рисунок Д.8 – CMR (приклад оформления)

ДОДАТОК Е
Документація обов'язкового страхування цивільно-правової
відповідальності

Поліс № _____
обов'язкового страхування цивільно-правової
відповідальності власників наземних транспортних засобів

COMPANY LOGO

1	Договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі – Договір) укладений у відповідності до Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 21.05.2024 № 3720-IX (далі – Закон 3720) та діє виключно на території України. Договір складається із загальних умов страхового продукту _____ (надалі – ЗУСП) та індивідуальної частини Договору. Цей Поліс є індивідуальною частиною Договору та посвідчує укладення Договору. Номер цього Поліса є номером Договору у єдиній централізованій базі даних щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі – ЄЦБД МТСБУ). Посилання на запис у ЄЦБД МТСБУ відображено в QR коді, відображеному на цьому Полісі		 Перевірка чинності поліса у єдиній централізованій базі даних МТСБУ
2	СТРАХОВИК Найменування ЄДРПОУ Місцезнаходження, поштова адреса Номер телефону Адреса електронної пошти для подання письмових вимог та заяв		
3	СТРАХУВАЛЬНИК Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження або найменування Страхувальника РНОКПП (чи за відсутності, серія та номер паспорта – для фізичної особи)/ЄДРПОУ Документ, що посвідчує особу Страхувальника-фізичної особи Місце проживання/Місцезнаходження Тип Страхувальника Ознака що Страхувальник є резидентом України Номер телефону та адреса електронної пошти		
4	Предметом Договору є передача Страхувальником за плату ризику, пов'язаного з об'єктом страхування, страховику на умовах, визначених Законом 3720. Об'єктом страхування за Договором є відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок використання забезпеченого транспортного засобу особою, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, життю, здоров'ю та/або майну потерпілих осіб внаслідок настання страхового випадку. Страховим ризиком за Договором є дорожньо-транспортна пригода за участю забезпеченого транспортного засобу, внаслідок якої може виникнути відповідальність у особи, цивільно-правова відповідальність якої застрахована. Страховим випадком за Договором є дорожньо-транспортна пригода за участю забезпеченого транспортного засобу, внаслідок якої у особи, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, виник обов'язок відшкодувати шкоду, заподіяну життю, здоров'ю та/або майну потерпілих осіб.		
5	Строк дії Договору		
	5.1. Дата та час початку строку дії Договору	з	_____
	5.2. Дата закінчення строку дії Договору	по	_____ включно.
	<i>Договір набирає чинності з дати і часу початку строку його дії, визначених у цьому Полісі, але не раніше дати і часу внесення запису про такий Договір до ЄЦБД МТСБУ, та припиняється о 24 годині дати, визначеної цим Полісом як дата закінчення строку дії Договору.</i>		
6	Дата укладення Договору		
7	Дата і час внесення запису про Договір до ЄЦБД МТСБУ		
8	Розміри страхових сум		грн
	8.1. за шкоду, заподіяну життю і здоров'ю потерпілих осіб	8.1.1. на один страховий випадок незалежно від кількості потерпілих 8.1.2. на одну потерпілу особу	
	8.2. за шкоду, заподіяну майну потерпілих осіб	8.2.1. на один страховий випадок незалежно від кількості потерпілих 8.2.2. на одну потерпілу особу	
9	ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ (надалі – ЗТЗ)		
	9.1. Тип		
	9.2. Марка		
	9.3. Модель		
	9.4. Реєстраційний номер		
	9.5. Рік випуску		
	9.6. VIN (номер кузова, шасі, рами)		

Рисунок Е.1 – Поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів

	9.7. Об'єм двигуна, куб. см	
	9.8. Потужність (для електромобілів), кВт	
	9.9. Повна маса, кг	
	9.10. Маса без навантаження, кг	
	9.11. Кількість місць для сидіння, включно з місцем водія	
	9.12. Ознака, що транспортний засіб зареєстрований в Україні	
10	Договір укладено з особливостями та обмеженнями, визначеними статтею 13 Закону 3720	Так/Ні
11	Категорія Страхувальника, який відповідно до статті 13 Закону 3720 має право на зменшення розміру страхової премії на 50% (розділ заповнюється, якщо в розділі 10 цього Поліса зазначено «Так»)	
12	Документ, що підтверджує право Страхувальника на отримання пільги (розділ заповнюється, якщо в розділі 10 цього Поліса зазначено «Так»)	
	Додаткові відомості, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику	
	13.1. Сфера використання ЗТЗ - може використовуватись з метою надання платних послуг з перевезення пасажирів та/або вантажів	Так/Ні
	13.2. Місце реєстрації (проживання) власника ЗТЗ (фізичної особи) або місцезнаходження юридичної особи відповідно до документа про реєстрацію транспортного засобу	
13	13.3. Інша інформація, що врахована Страховиком під час визначення розміру страхової премії (вноситься у разі її врахування):	
	13.3.1. Вік осіб, які можуть керувати ЗТЗ, становитиме не менше, повних років	
	13.3.2. Вік осіб, які можуть керувати ЗТЗ, становитиме не більше, повних років	
	13.3.3. Рік народження фізичної особи, якій належить ЗТЗ на праві власності	
	13.3.4. Показник одометра на дату укладення Договору, км	
	13.3.5. Максимальний пробіг ЗТЗ протягом дії цього Договору складатиме, км	
	Обмеження щодо умов використання ЗТЗ, встановлені Договором (крім передбачених статтею 13 Закону 3720):	
	14.1. ЗТЗ не використовується з метою надання платних послуг з перевезення пасажирів та/або вантажів	Застосовується / Не застосовується
	14.2. До керування ЗТЗ не допускаються особи, вік яких становить менше, ніж зазначено у п.п. 13.3.1 цього Поліса	Застосовується / Не застосовується
	14.3. До керування ЗТЗ не допускаються особи, вік яких становить більше, ніж зазначено у п.п. 13.3.2 цього Поліса	Застосовується / Не застосовується
	14.4. Максимальний пробіг ЗТЗ протягом дії цього Договору не перевищує розмір, зазначений у п.п. 13.3.5 цього Поліса	Застосовується / Не застосовується
	<i>Використання ЗТЗ з порушенням умов, зазначених в п.14 цього Полісу, можуть мати негативні наслідки, що передбачені п.2 статті 36 Закону 3720 та ЗУСП</i>	
15	Розмір страхової премії, грн <i>Страхова премія у повному обсязі сплачується до або під час укладення Договору</i>	-----
16	Якщо відповідно до Закону 3720 дорожньо-транспортну пригоду можна оформити без виклику Національної поліції, Ви можете скористатися інформаційною системою "Електронний Європротокол" (https://mtsbu.ua/dtp). Зміни до Договору можуть бути внесені виключно шляхом оформлення нового страхового поліса. Перелік винятків із страхових випадків та обмеження страхування, умов дострокового припинення Договору, порядок розрахунку, умови та строки здійснення страхових виплат, причини відмови у страховій виплаті, права та обов'язки сторін і відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов Договору, порядок вирішення спорів визначаються у відповідності до Закону 3720 та цього Договору. Надання недостовірних відомостей (інформації) під час укладення Договору, що призвело до зменшення розміру страхової премії, можуть мати негативні наслідки, що передбачені п.1 статті 36 Закону 3720 та/або ЗУСП.	
17	Відомості про страхового (их) посередника (ів) (у разі укладання Договору за участі посередника (ів)): _____	
18	Підписи Сторін	
	Страховальник	Страховик

Продовження рисунка Е.1

1	Договір міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі – Договір) укладений у відповідності до Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 21.05.2024 № 3720-IX (далі – Закон 3720) та діє на території держав, що зазначені у цьому Полісі. Договір складається із загальних умов страхового продукту (далі - ЗУСП) та індивідуальної частини Договору. Цей Поліс є індивідуальною частиною Договору. Номер цього Полісу є номером Договору у єдиній централізованій базі даних щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі – ЄЦБД МТСБУ). (посилання на запис у ЄЦБД МТСБУ)																													
2	СТРАХОВИК <table border="1"> <tr> <td>Найменування</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>ЄДРПОУ</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Місцезнаходження, поштова адреса</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Номер телефону</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Адреса електронної пошти для подання письмових вимог та заяв</td> <td colspan="2"></td> </tr> </table>			Найменування			ЄДРПОУ			Місцезнаходження, поштова адреса			Номер телефону			Адреса електронної пошти для подання письмових вимог та заяв														
Найменування																														
ЄДРПОУ																														
Місцезнаходження, поштова адреса																														
Номер телефону																														
Адреса електронної пошти для подання письмових вимог та заяв																														
3	СТРАХУВАЛЬНИК <table border="1"> <tr> <td>Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) або найменування Страхувальника</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>РНОКПП (чи за відсутності, серія та номер паспорта – для фізичної особи) /ЄДРПОУ</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Документ, що посвідчує особу Страхувальника-фізичної особи</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Дата народження Страхувальника-фізичної особи</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Місце проживання/ Місцезнаходження</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Ознака що Страхувальник є резидентом України</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Тип Страхувальника</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Номер телефону</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Адреса електронної пошти</td> <td colspan="2"></td> </tr> </table>			Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) або найменування Страхувальника			РНОКПП (чи за відсутності, серія та номер паспорта – для фізичної особи) /ЄДРПОУ			Документ, що посвідчує особу Страхувальника-фізичної особи			Дата народження Страхувальника-фізичної особи			Місце проживання/ Місцезнаходження			Ознака що Страхувальник є резидентом України			Тип Страхувальника			Номер телефону			Адреса електронної пошти		
Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) або найменування Страхувальника																														
РНОКПП (чи за відсутності, серія та номер паспорта – для фізичної особи) /ЄДРПОУ																														
Документ, що посвідчує особу Страхувальника-фізичної особи																														
Дата народження Страхувальника-фізичної особи																														
Місце проживання/ Місцезнаходження																														
Ознака що Страхувальник є резидентом України																														
Тип Страхувальника																														
Номер телефону																														
Адреса електронної пошти																														
4	Предметом Договору є передача Страхувальником за плату ризику, пов'язаного з об'єктом страхування, Страховику на умовах, визначених законодавством про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів держави відвідання, де стався страховий випадок. Об'єктом страхування за Договором є відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок використання забезпеченого транспортного засобу особою, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, життю, здоров'ю та/або майну потерпілих осіб внаслідок настання страхового випадку.																													
5	Строк дії Договору <table border="1"> <tr> <td>5.1. Дата початку строку дії Договору</td> <td>з</td> <td>__-__-__</td> </tr> <tr> <td>5.2. Дата закінчення строку дії Договору</td> <td>по</td> <td>__-__-__ ВКЛЮЧНО.</td> </tr> </table> Цей Договір набирає чинності з 0 годин дати початку строку його дії, але не раніше початку доби, наступної після внесення запису про такий договір до Єдиної централізованої бази даних, та припиняється о 24 годині дати, визначеної таким Договором як дата припинення строку дії Договору.			5.1. Дата початку строку дії Договору	з	__-__-__	5.2. Дата закінчення строку дії Договору	по	__-__-__ ВКЛЮЧНО.																					
5.1. Дата початку строку дії Договору	з	__-__-__																												
5.2. Дата закінчення строку дії Договору	по	__-__-__ ВКЛЮЧНО.																												
6	Дата укладення Договору __-__-__																													

Рисунок Е.2 – Поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів на умовах міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка»

7	Дата і час внесення запису про цей Договір до ЄЦБД МТСБУ	_____.
8	Територія дії Договору (перелік держав):	
9	Забезпечений транспортний засіб (надалі – ЗТЗ)	
	9.1. Код категорії	
	9.2. Тип	
	9.3. Марка	
	9.4. Модель	
	9.5. Реєстраційний номер	
	9.6. Рік випуску	
	9.7. VIN (номер кузова, шасі, рами)	
	9.8. Об'єм двигуна, куб. см	
	9.9. Потужність (для електромобілів), кВт	
	9.10. Повна маса, кг	
	9.11. Маса без навантаження, кг	
	9.12. Кількість місць для сидіння, включно з місцем водія	
10	Розмір страхової премії, грн	
	<i>Страхова премія у повному обсязі сплачується до або під час укладення Договору</i>	
11	Інші умови Необхідним документом для підтвердження наявності Договору є надіслана страховальнику КАРТКА МІЖНАРОДНОГО АВТОМОБІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ (у розумінні законодавства України – страховий сертифікат «Зелена картка») за номером, що відповідає номеру цього Полісу. Зазначений страховий сертифікат «Зелена картка» пред'являється на вимогу осіб, які уповноважені здійснювати контроль за наявністю договорів страхування. Водій забезпеченого транспортного засобу у разі настання дорожньо-транспортної пригоди на території будь-якої із держав, що зазначені у цьому Полісі має повідомити її учасникам про номер такого страхового сертифікату «Зелена картка», строк його дії та Страховика. Страховик забезпечує відшкодування шкоди, заподіяної потерпілим - третім особам внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, що сталася під час дії цього Полісу (Договору) і відповідальним за спричинення якої був водій зазначеного у цьому Полісі транспортного засобу. Розміри страхових сум, перелік страхових ризиків та страхових випадків, перелік винятків із страхових випадків та обмеження страхування, порядок розрахунку, умови та строки здійснення страхових виплат, причини відмови у страховій виплаті, права та обов'язки сторін і відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов Договору визначається законодавством про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів держави відвідання, де стався страховий випадок. Зміни до Договору можуть бути внесені шляхом укладення зміненого Поліса. Умови дострокового припинення Договору визначаються Законом 3720. Спори, пов'язані із Договором, вирішуються у відповідності до ЗУСП або у судовому порядку.	
12	Відомості про страхового (их) посередника (ів) у разі укладеного Договору за участі посередника (ів):	
13	Підписи Сторін	
	Страховальник	Страховик

Продовження рисунку Е.2

1. КАРТКА МІЖНАРОДНОГО АВТОМОБІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ /
INTERNATIONAL MOTOR INSURANCE CARD / CARTE INTERNATIONALE D'ASSURANCE AUTOMOBILE
2. ВИДАЄТЬСЯ ЗА ПОВНОВАЖЕННЯМ МОТОРНОГО (ТРАНСПОРТНОГО) СТРАХОВОГО БЮРО УКРАЇНИ /
ISSUED UNDER THE AUTHORITY OF MOTOR (TRANSPORT) INSURANCE BUREAU OF UKRAINE

3. СТРОК ДІЇ / VALID Число /Day Місяць / Month Рік /Year 3 / FROM <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td></td><td>09</td><td>2022</td></tr></table> Число /Day Місяць / Month Рік /Year до / TO <table border="1" style="display: inline-table;"><tr><td></td><td>10</td><td>2022</td></tr></table> (ОБИДВІ ДАТИ ВКЛЮЧНО / BOTH DATES INCLUSIVE)			09	2022		10	2022	4. КОД КРАЇНИ / КОД СТРАХОВИКА / НОМЕР COUNTRY CODE / INSURER'S CODE / NUMBER UA / 102 / 9001																																											
	09	2022																																																	
	10	2022																																																	
5. ДЕРЖАВНИЙ НОМЕРНИЙ ЗНАК АБО (ПРИ ВІДСУТНОСТІ) НОМЕР ШАСІ ЧИ ДВИГУНА REGISTRATION No. (OR IF NONE) CHASSIS OR ENGINE No.		6. КАТЕГОРІЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ* CATEGORY OF VEHICLES*																																																	
7. МАРКА ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ MAKE OF VEHICLE MERCEDES-BENZ		8. ТЕРИТОРІЯ ДІЇ Ця картка діє на території країн, які не викреслені (для отримання додаткової інформації див. www.cobx.org). Бюро кожної країни відвідування гарантує страхове покриття зазначеного в цій картці транспортного засобу відповідно до законодавства про обов'язкове страхування даної країни. Для ідентифікації відповідного Бюро див. www.cobx.org																																																	
TERRITORIAL VALIDITY This card is valid in Countries for which the relevant box is not crossed out (for further information please see www.cobx.org). In each country visited, the Bureau of that country guarantees, in respect of the use of the vehicle referred to herein, the insurance cover in accordance with the laws relating to compulsory insurance in that country. For the identification of the relevant Bureau, see www.cobx.org																																																			
<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>A</td><td>B</td><td>BG</td><td>CY**</td><td>CZ</td><td>D</td><td>DK</td><td>E</td><td>EST</td><td>F</td><td>FIN</td><td>GR</td><td>H</td><td>HR</td><td>I</td><td>IRL</td> </tr> <tr> <td>IS</td><td>L</td><td>LT</td><td>LV</td><td>M</td><td>N</td><td>NL</td><td>P</td><td>PL</td><td>RO</td><td>S</td><td>SK</td><td>SLO</td><td>CH</td><td>AL</td><td>AND</td> </tr> <tr> <td>AZ**</td><td>BIH</td><td>BY</td><td>IR</td><td>MA</td><td>MD</td><td>MK</td><td>MNE</td><td>BUS</td><td>SRB**</td><td>TN</td><td>TR</td><td>UA</td><td>UK</td><td></td><td></td> </tr> </table>				A	B	BG	CY**	CZ	D	DK	E	EST	F	FIN	GR	H	HR	I	IRL	IS	L	LT	LV	M	N	NL	P	PL	RO	S	SK	SLO	CH	AL	AND	AZ**	BIH	BY	IR	MA	MD	MK	MNE	BUS	SRB**	TN	TR	UA	UK		
A	B	BG	CY**	CZ	D	DK	E	EST	F	FIN	GR	H	HR	I	IRL																																				
IS	L	LT	LV	M	N	NL	P	PL	RO	S	SK	SLO	CH	AL	AND																																				
AZ**	BIH	BY	IR	MA	MD	MK	MNE	BUS	SRB**	TN	TR	UA	UK																																						
(**) Покриття, передбачене «Зеленими картками», виданими для Республік Азербайджан, Кіпру та Сербії, обмежене тими географічними територіями таких країн, які знаходяться під контролем їх урядів. Для отримання більш детальної інформації див. http://gc-territorial-validity.cobx.org The cover provided under Green Cards issued for the Republics of Azerbaijan, Cyprus and Serbia is restricted to those geographical parts of these countries which are under the control of their respective governments. For more information, please consult http://gc-territorial-validity.cobx.org																																																			
9. ПІБ ТА АДРЕСА СТРАХУВАЛЬНИКА (АБО КОРИСТУВАЧА ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ) / НАЗВА ТА АДРЕСА ОРГАНІЗАЦІЇ NAME AND ADDRESS OF THE POLICYHOLDER (OR USER OF THE VEHICLE)		10. НАЗВА ТА АДРЕСА СТРАХОВИКА / THIS CARD HAS BEEN ISSUED BY: "ІС "UIG " PJSC 32-A, Fedorova Ivana str, Kyiv, 03038, Ukraine																																																	
КОРИСНА ІНФОРМАЦІЯ / USEFUL INFORMATION www.mtsbu.ua Перевірка картки за даними МТСБУ/ Verification of the Card according to MTIBU's data: 		11. ПІДПИС СТРАХОВИКА / SIGNATURE OF INSURER 																																																	

*КОДИ КАТЕГОРІЙ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ / A. ЛЕГКОВИЙ АВТОМОБІЛЬ C. ВАНТАЖНИЙ АВТОМОБІЛЬ АБО ТЯГАЧ / LORRY OR TRACTOR
* CATEGORY OF VEHICLES CODE: /CAR D. МОПЕД АБО ВЕЛОСИПЕД З ПІДВИСНИМ ДВИГУНОМ / CYCLE FITTED WITH AUXILIARY ENGINE

B. МОТОЦИКЛ / MOTORCYCLE
E. АВТОБУС / BUS
F. ПРИЧІП / TRAILER
G. ІНШІ / OTHERS

Рисунок Е.3 – Електронний страховий сертифікат «Зелена картка».

Електронне навчальне видання

Методичні рекомендації

до виконання практичних робіт та організації самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«МІЖНАРОДНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ»

Частина 2

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти зі спеціальності 275 – Транспортні технології (за видами), освітньо-
професійна програма «Транспортні технології (міський транспорт)»)*

Укладачі: **ГАЛКІН** Андрій Сергійович,
ПОНКРАТОВ Денис Павлович,
БАКУЛЕНКО Катерина Євгенівна,
СОКОЛОВА Надія Анатоліївна

Відповідальний за випуск *Г. О. Самчук*
Редактор *О. А. Норик*
Комп'ютерне верстання *Н. А. Соколова, І. В. Волосождарова*

План 2026, поз. 186М

Підп. до друку 10.07.2026. Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 4,1.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Чорноглазівська, 17, Харків, 61002
Електронна адреса: office@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 8386 від 14.07.2025.